BIULETYN
Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego

Warszawa, 20 lutego 1956 r. Nr 2 (98) Poz. 5 — 12

TREŚĆ:

5.

OKÓLNIK Nr 1
MINISTERSTWA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO
CENTRALNA KSIĘGOWOŚĆ

z dnia 11 stycznia 1956 r.

w sprawie zmian w branżowych planach kont dla przedsiębiorstw budowlano-montażowych, biur projektów oraz jednostek nadzoru inwestycyjnego.

W związku z wprowadzoną na rok 1956 zmianą pojęcia sprzedaży produkcji w przedsiębiorstwach wykonawstwa inwestycyjnego oraz celem uproszczenia ewidencji, w oparciu o wytyczne ujęte w załączniku do okólnika KS 31/55 Departamentu Księgowości Ministerstwa Finansów z dnia 20 grudnia 1955 r. w sprawie zmian i uzupełnień w branżowych planach kont dla przedsiębiorstw wykonawstwa inwestycyjnego — poleca się, co następuje:

§ 1. Przedsiębiorstwa budowlano-montażowe budownictwa przemysłowego, stosujące dotychczas w ewidencji księgowej branżowy plan kont, który stanowi załącznik Nr 1 do okólnika Nr 5 Ministra Budownictwa Przemysłowego z dnia 27 stycznia 1953 r. w sprawie branżowych planów kont (Biuletyn MBPrzem. Nr 2(24), poz. 7), uzupełniony zmianami w ewidencji analitycznej, wprowadzonymi okólnikiem Nr 9 Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego z dnia 13 lutego 1954 r. w sprawie branżowych planów kont (Biuletyn MBPrzem. Nr 6(51), poz. 31) i okólnikiem Nr 77 Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego z dnia 16 grudnia 1954 r. w sprawie zmian w branżowym planie kont dla przedsiębiorstw budowlano - montażowych (Biuletyn MBPrzem. Nr 25(70), poz. 158) — obowiązane są począwszy od dnia 1 stycznia 1956 r. wprowadzić do wymienionego branżowego planu kont i komentarza zmiany zawarte w uzupełnieniu, stanowiącym załącznik do niniejszego okólnika.

§ 2. Do wprowadzenia zmian, o których mowa w § 1, obowiązane są również te biura projektów budownictwa przemysłowego, które stosują w ewidencji księgowej branżowy plan kont, który stanowi załącznik Nr 4 do okólnika Nr 5 Ministra Budownictwa Przemysłowego z dnia 27 stycznia 1953 r. (Biuletyn MBPrzem. Nr 2(24), poz. 7), jak również jednostki nadzoru inwestycyjnego, stosujące w ewidencji księgowej branżowy plan kont, stanowiący załącznik Nr 5 do powołanego wyżej okólnika.

§ 3. W związku z ustaleniami dotyczącymi wyliczenia wartości robót w toku produkcji budowlano - montażowej, zawartymi w załączonych do niniejszego okólnika uzupełnieniach i zmianach branżowych planów kont, z dniem 31 grudnia 1955 r. tracą moc obowiązującą zasady wyliczania tych wartości ujęte w instrukcji Nr 8 Departamentu Księgowości Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego z dnia 12 czerwca 1953 r. w sprawie księgowego ujęcia robót w toku budowlano-montażowych.

w/z MINISTRA — Inż. St. Bęć
Podsekretarz Stanu

Załącznik do okólnika Nr 1 Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego z dnia 11 stycznia 1956 r.

UZUPEŁNIENIA I ZMIANY

w branżowych planach kont dla przedsiębiorstw budowlano-montażowych, biur projektów oraz jednostek nadzoru inwestycyjnego.

Do rozdziału XIV — Towary wysłane i usługi wykonane

1. W związku z przyjęciem od dnia 1 stycznia 1956 r. w odniesieniu do przedsiębiorstw wykonawstwa inwestycyjnego założenia, że za sprzedaną produkcję budowlano-montażową uważa się produkcję, która została objęta podpisanymi przez kierownika robót i przedstawicieli zleceniodawcy protokółami stanu lub odbioru robót (względnie innymi odpowiednimi protokółami, z wyjątkiem protokółów zastępczych) i zafakturowana w oparciu o te protokóły według stanu na określony dzień, np. ostatni dzień miesiąca, wprowadza się w ramach konta 179 „Towary wysłane i usługi wykonane" konta analityczne „Faktury za roboty wykonane — nie przesłane do inkasa".

Równocześnie ustala się w związku z tym następujący podział analityczny konta 179:

179/1 — „Faktury za roboty wykonane przez przedsiębiorstwa państwowe — nierefakturowane",

179/2 — „Faktury za roboty wykonane przez inne przedsiębiorstwa — nierefakturowane",

179/3 — „Towary wysłane",

179/4 — „Usługi wykonane",

179/5 — „Faktury za roboty wykonane siłami własnymi — nie przesłane do inkasa",

179/6 — „Faktury (refaktury) za roboty wykonane siłami obcymi — nie przesłane do inkasa".

Poz. 179/1 — obejmuje faktury podwykonawców państwowych za wykonane roboty, które do końca okresu nie zostały zafakturowane zleceniodawcy;

Poz. 179/2 — obejmuje analogiczne faktury innych jednostek (spółdzielczych, rzemieślniczych itp.);

Poz. 179/3 — zawiera faktury nie złożone do banku na inkaso, a przy rozrachunkach pozainkasowych nie wysłane do zewnętrznego odbiorcy (np. innego przedsiębiorstwa, zjednoczenia itp.) — do końca miesiąca, dotyczące towarów wysłanych w ostatnich dniach danego miesiąca

Poz. 179/4 — ujmuje faktury określone w pozycji 179/3, dotyczące usług wykonanych na rzecz zewnętrznych odbiorców przez komórki pomocnicze (bazy lub zakłady wydzielone i niewydzielone) eksploatacji sprzętu transportu lub inne komórki;

Poz. 179/5 — zawiera faktury za roboty wykonane własnymi siłami, sporządzone w oparciu o protokóły stanu lub odbioru robót według stanu na koniec miesiąca, które do końca miesiąca nie zostały przesłane na inkaso względnie do zleceniodawcy (rozrachunki pozainkasowe);

Poz. 179/6 — jak poz. 179/5 w odniesieniu do robót wykonanych siłami obcymi.

Saldo kont analitycznych 179/1 oraz 179/2 na koniec miesiąca zawierać może jedynie faktury za roboty budowlano-montażowe wykonane przez obcych wykonawców — nie objęte fakturami własnymi, sporządzonymi na koniec danego miesiąca.

Saldo kont analitycznych 179/3, 179/4, 179/5 i 179/6 obejmować może na koniec miesiąca faktury (własne), które w ciągu najbliższych dni miesiąca następnego zostaną złożone do banku na inkaso, a w przypadku rozliczeń pozainkasowych — przesłane do zleceniodawcy.

2. W związku z wprowadzeniem konta analitycznego 179/5 i 179/6 księgowanie faktur, sporządzonych według stanu na ostatni dzień miesiąca za wykonaną produkcję podstawową (roboty budowlano-montażowe, projektowe) przebiega w sposób następujący:

Winien konto 179 — „Towary wysłane i usługi wykonane", konto analityczne 179/5 — „Faktury za roboty wykonane siłami własnymi — nie przesłane do inkasa" lub 179/6 „Faktury (refaktury) za roboty wykonane siłami obcymi — nie przesłane do inkasa".

Ma konto 191 — „Sprzedaż robót" — odpowiednie konto analityczne".

W analogiczny sposób przebiega księgowanie na kontach 179/4 oraz 195 w odniesieniu do zewnętrznej sprzedaży usług jednostek (komórek sprzętowych, transportowych lub innych pomocniczych — w związku z ustaleniem konta analitycznego 179/4).

Do rozdziału XIII — Produkcja i gospodarka uboczna

3. Koszt własny wykonanej siłami własnymi produkcji podstawowej, zafakturowanej według stanu na koniec miesiąca należy wyksięgować z odpowiedniego konta produkcji podstawowej (151, 152, 153 i 155) w ciężar konta 191 — „Sprzedaż robót". Koszt ten ustala się jako różnicę pomiędzy saldem produkcji w toku na początek miesiąca powiększonym o poniesione nakłady miesiąca, a saldem produkcji w toku na koniec miesiąca.

Saldo kosztów produkcji w toku zawierać może na koniec miesiąca wyłącznie koszty planowane robót niezafakturowanych, objętych protokółami (dokumentami) zastępczymi.

Koszt planowany tych robót ustala się odejmując od kwoty wykazanej w protokóle (dokumencie) zastępczym, stanowiącej wartość objętych nim robót według cen sprzedażnych (kosztorysowych) różnicę pomiędzy wartością kosztorysową robót i ich kosztem planowanym zgodnie ze wskaźnikiem obowiązującym dla przedsiębiorstwa.

4. Celem pełnego dostosowania przepisów księgowych do zasad ustalania norm kosztorysowych w zakresie ewidencji kosztów eksploatacji maszyn i mechanizmów budowlanych, robociznę robotników zajętych przy przemieszczaniu sprzętu w ramach wykonywania jednego obiektu (np. przestawianiu dźwigu z jednej strony hali na drugą lub przestawianiu dźwigu przy budowie wielkiego pieca) należy kwalifikować jako robociznę, a nie jako koszty eksploatacji sprzętu.

Pozostałe zasady ujęcia kosztów przemieszczania sprzętu (kosztów jednorazowych) pozostają bez zmiany.

5. Obowiązek stosowania konta 159 „Remonty bieżące" zachowuje się w samodzielnie bilansujących jednostkach sprzętowych, transportowych oraz w produkcji pomocniczej (wyodrębnionych na rozrachunku).

W innych jednostkach koszty wykonywanych remontów bieżących księgować należy bezpośrednio w ciężar odpowiednich kont kosztów bez przejściowego ewidencjonowania ich na koncie 159.

6. Należy skasować pozycję analityczną kosztów ogólnych (161, 162) „narzuty na płace" łącząc tę pozycję z odpowiednią

pozycją płac. Połączenie to nie powoduje przesunięcia symboli analitycznych powyższych kont kosztów ogólnych; pozycje 161/2 jak i 162/2 (162/4 w biurach projektów) nie ulegają skasowaniu, a pozostają zarezerwowane jako „wolne".

Do rozdziału XVI — Sprzedaż

7. W wyniku zmiany pojęcia sprzedaży oraz związanymi z tym zmianami w formularzu B1 „Sprawozdanie z wykonania planu produkcji budowlano-montażowej" konto 191. „Sprzedaż robót" zawierać musi następujące konta analityczne:

191/1 — „Sprzedaż robót wykonanych własnymi siłami",

191/2 — „Sprzedaż robót wykonanych obcymi siłami",

191/3 — „Zmniejszenia i zwiększenia faktur końcowych za roboty wykonane własnymi siłami w latach ubiegłych",

191/4 — „Zmniejszenia i zwiększenia faktur końcowych za roboty wykonane obcymi siłami w latach ubiegłych".

Poz. 191/1 — zawiera faktury za roboty wykonane własnymi siłami w roku bieżącym zarówno na budowach rozpoczętych jak i kontynuowanych oraz wszelkiego rodzaju zmniejszenia i zwiększenia, jakie występują w odniesieniu do faktur dotyczących tych robót w danym roku, przy czym przy robotach kontynuowanych, niezależnie od faktur, czy dotyczą robót wykonanych w danym roku sprawozdawczym, czy w latach ubiegłych.

W pozycji tej rejestruje się również zmniejszenia i zwiększenia faktur końcowych, wystawionych w danym roku sprawozdawczym;

Poz. 191/2 — rejestruje dane jak w poz. 191/1, dotyczące robót wykonanych siłami obcymi;

Poz. 191/3 — ewidencjonuje występujące w danym roku sprawozdawczym zmniejszenia lub zwiększenia faktur końcowych wystawionych w latach ubiegłych lub inne operacje dotyczące lat ubiegłych (np. spisanie kosztu własnego robót. w odniesieniu do których nastąpił termin prekluzji).

Pozycja ta obejmuje poprawki dotyczące robót wykonanych siłami własnymi;

Poz. 191/4 — rejestruje poprawki analogiczne jak w pozycji 191/3, lecz dotyczące robót wykonanych siłami obcymi.

6.

OKÓLNIK Nr 2

MINISTERSTWA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO

DEPARTAMENT GŁÓWNEGO MECHANIKA

z dnia 16 stycznia 1956 r.

w sprawie zasad sporządzania i zatwierdzania dokumentacji technicznej dla maszyn dotychczas w kraju nieprodukowanych, których produkcja jest podejmowana w jednostkach organizacyjnych budownictwa przemysłowego na użytek wewnętrzny resortu oraz dopuszczenia ich do produkcji seryjnej.

Na podstawie § 9, ust. 2 zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego Nr 225 z dnia 17 sierpnia 1953 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania i zatwierdzania dokumentacji technicznej dla maszyn dotychczas w kraju nieprodukowanych oraz dopuszczania ich do produkcji seryjnej (Biuletyn PKPG Nr 26, poz. 116) ustala się, co następuje:

§ 1. Przepisy niniejszego okólnika dotyczą wszelkich rodzajów maszyn i urządzeń dotychczas w kraju nieprodukowanych, zwanych dalej „maszynami", których produkcja podejmowana jest w jednostkach budownictwa przemysłowego na użytek wewnętrzny resortu.

§ 2. 1. W celu wykonania zadań produkcji nowych maszyn, wynikających z N.P.G., planów rocznych i planów wieloletnich Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego, uchwał Prezydium Rządu i zarządzeń Ministra przyszli użytkownicy maszyn powinni opracować dane wyjściowe, stanowiące podstawę do dalszych prac projektowych.

2. Przyszłego użytkownika maszyny może wyznaczyć Departament Głównego Mechanika w uzgodnieniu z Departamentem Produkcji i Zarządem Techniki.

§ 3. Szczegółowy tryb sporządzania i zatwierdzania dokumentacji technicznej maszyn oraz dopuszczania ich do produkcji seryjnej reguluje instrukcja stanowiąca załącznik do niniejszego okólnika.

§ 4. 1. Okólnik dotyczy produkcji maszyn objętych planem 1956 r. i lat następnych.

2. W przypadku opracowania w 1955 r. całości lub części dokumentacji dla wykonania prototypu, postanowienia okólnika stosują się do etapu opracowania programu prób i badań oraz dalszych etapów.

3. W przypadku wykonania w 1955 r. prototypu, postanowienia okólnika stosują się dla fazy prac związanych z opracowaniem dokumentacji, niezbędnej do przystąpienia do produkcji seryjnej lub serii próbnej maszyny.

§ 5. Postanowienia okólnika nie mają zastosowania do:

1) maszyn eksperymentalnych,
2) maszyn jednostkowych, niepowtarzalnych, produkowanych na zamówienie,
3) maszyn wykonywanych na eksport według dokumentacji zamawiającego,
4) produkcji maszyn, wykonywanej na podstawie dokumentacji otrzymanej w ramach współpracy gospodarczej, dla której w poszczególnych przypadkach uzyskane zostało zezwolenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

§ 6. Tryb i zasady finansowania dokumentacji technicznej maszyn regulują odrębne przepisy.

w/z MINISTRA **Inż. Fr. Topolski**
Dyrektor Generalny

Załącznik do okólnika Nr 2 Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego z dnia 16 stycznia 1956 r.

INSTRUKCJA

w sprawie sporządzania i zatwierdzania dokumentacji technicznej dla maszyn dotychczas w kraju nieprodukowanych, których produkcja jest podejmowana w jednostkach organizacyjnych budownictwa przemysłowego na użytek wewnętrzny resortu oraz dopuszczanie ich do produkcji seryjnej.

I. Postanowienia ogólne

§ 1. Instrukcja niniejsza ustala zasady i tryb sporządzania i zatwierdzania dokumentacji technicznej dla wszelkiego rodzaju maszyn dotychczas w kraju nieprodukowanych, których produkcja podejmowana jest w jednostkach organizacyjnych budownictwa przemysłowego na użytek wewnętrzny resortu.

§ 2. Przystąpienie do wykonania nowych typów maszyn może nastąpić jedynie na podstawie zatwierdzonej dokumentacji technicznej.

§ 3. 1. Maszyny dzieli się na następujące grupy:

1) grupa A — maszyny wymienione w Narodowym Planie Gospodarczym (NPG) i objęte § 6 uchwały Nr 358 Prezydium Rządu z dnia 13 maja 1953 r.,
2) grupa B — pozostałe maszyny wymienione w NPG,
3) grupa C — maszyny nie wymienione w NPG, lecz objęte planami produkcyjnymi jednostek organizacyjnych budownictwa przemysłowego.

2. Maszyny grupy C dzieli się na:
maszyny typu ciężkiego,
maszyny typu średniego,
maszyny typu lekkiego.

3. Do maszyn budowlanych typu ciężkiego zalicza się w zasadzie maszyny objęte uchwałą Nr 200 Prezydium Rządu z dnia 29 marca 1952 r., których silniki napędowe posiadają moc co najmniej 20 KM.

4. Do maszyn budowlanych typu średniego zalicza się maszyny, których silniki napędowe posiadają moc poniżej 20 KM.

5. Do maszyn budowlanych typu lekkiego zalicza się pozostałe maszyny nie objęte w ust. 3 i 4 oraz narzędzia zmechanizowane, maszyny typu narzędzi zmechanizowanych, urządzenia o napędzie ręcznym i mechanicznym.

§ 4. 1. Dokumentacja techniczna dla wykonania prototypu nowych maszyn składa się z następujących kolejnych etapów:

1) założenia konstrukcji,
2) projekt wstępny,
3) projekt techniczny,
4) projekt roboczy,
5) program prób i badań oraz tymczasowe warunki techniczne odbioru prototypu.

2. Poszczególne etapy dokumentacji technicznej powinny być opracowane i zatwierdzone w kolejności określonej w ust. 1.

§ 5. Uproszczony tryb opracowania dokumentacji technicznej może być stosowany jak następuje:

1) dla maszyn grup A i B — w wyjątkowych i uzasadnionych przypadkach, za zgodą Przewodniczącego PKPG, na wniosek Ministra. Uproszczona dokumentacja dla maszyn grup A i B składa się z następujących etapów:
   a) założenia konstrukcji,
   b) rozszerzony projekt wstępny konstrukcji z rysunkami roboczymi,
   c) tymczasowe warunki odbioru;
2) dla maszyn grupy C typu ciężkiego — za zgodą Departamentu Głównego Mechanika;
   dla maszyn grupy C typu średniego i lekkiego — za zgodą centralnego zarządu nadzorującego.
   Uproszczona dokumentacja techniczna dla maszyn grupy C składa się z następujących etapów:
   a) założenia konstrukcji,
   b) rozszerzony projekt wstępny konstrukcji z rysunkami roboczymi,
   c) tymczasowe warunki odbioru;
3) w wyjątkowych i uzasadnionych przypadkach dla maszyn grupy C typu średniego — za zgodą Departamentu Głównego Mechanika oraz dla typu lekkiego — za zgodą centralnego zarządu, rozszerzony projekt wstępny konstrukcji z rysunkami roboczymi oraz tymczasowe warunki odbioru, o których mowa w ust. 2, mogą być opracowane równolegle z produkcją prototypu.

II. Dokumentacja dla wykonania prototypu

§ 6. 1. Dokumentację techniczną dla opracowania konstrukcji nowych typów maszyn wykonuje:

1) specjalizowane biuro konstrukcyjne względnie inne właściwe w zakresie konstrukcji określonych grup maszyn zwane w dalszym ciągu „CBK“,
2) komórki konstrukcyjne zakładów, w których przewidziane jest uruchomienie produkcji seryjnej względnie wykonanie prototypów określonych maszyn,
3) inne jednostki na zlecenie swoich władz zwierzchnich.

2. Wszystkie jednostki wykonujące dokumentację techniczną zwane będą w dalszej części instrukcji biurami konstrukcyjnymi.

§ 7. Dla opracowania dokumentacji technicznej maszyny dyrektor biura konstrukcyjnego wyznacza głównego projektanta. Główny projektant kieruje całokształtem prac konstrukcyjnych, nadzoruje wykonanie i badanie prototypów, a także wprowadzenie nowej maszyny do produkcji.

§ 8. 1. Biuro konstrukcyjne, któremu zostało powierzone opracowanie nowej konstrukcji sporządza w porozumieniu ze zleceniodawcą harmonogram opracowania konstrukcji. Harmonogram powinien obejmować wszystkie kolejne etapy opracowania.

2. W harmonogramie opracowania konstrukcji należy: uwzględnić okresy przewidziane na prace biura konstrukcyjnego i komisji oraz podać, w porozumieniu z właściwymi organami — przewidywane terminy zatwierdzania poszczególnych etapów opracowania dokumentacji.

3. Terminy opiniowania i zatwierdzania poszczególnych etapów ustalić w ten sposób, aby uniknąć z tego powodu przerywania prac konstruktorskich.

4. Harmonogram opracowania konstrukcji maszyn grup A i B oraz grupy C typu ciężkiego i średniego zatwierdza DGM, po zaopiniowaniu przez Komisję Maszyn Budowlanych, powołaną przez Ministra; dla grupy C typu lekkiego — C. Z.

§ 9. 1. Założenia konstrukcji powinny być opracowane na podstawie danych wyjściowych otrzymanych od użytkownika i zawierać następujące dane:

1) cel i przeznaczenie konstrukcji,
2) techniczno - ekonomiczne uzasadnienie celowości opracowania konstrukcji,
3) orientacyjne zapotrzebowanie i przewidywaną skalę produkcji,
4) podstawowe dane charakterystyczne:
   a) główne parametry techniczne — wydajność, moc zużycia energii, podstawowe wymiary, ciężar itd.,
   b) zasadnicze schematy kinematyczne i dynamiczne,
   c) własności eksploatacyjne, cechy charakterystyczne obsługi, konserwacji i remontów, przewidywany charakter pracy (ciągły, przerywany) i przewidywaną żywotność maszyny;
5) przewidywany charakter produkcji — seryjność, wskazanie orientacyjne miejsca wykonania przewidywanej produkcji maszyn, wymagania odnośnie dokładności wykonania maszyny, przewidywany park obrabiarkowy lub urządzenia potrzebne do realizacji produkcji;
6) przybliżony koszt wykonania prototypu oraz jednostki maszyny w produkcji seryjnej;
7) porównanie z istniejącymi pokrewnymi konstrukcjami krajowymi i zagranicznymi;
8) źródła, na podstawie których konstrukcja zostanie opracowana.

2. Założenia opracowane przez biura konstrukcyjne, z wyjątkiem maszyn grupy C — typu średniego i lekkiego, powinny być zaopiniowane przez CBK i Komisję Maszyn Bu-

dowlanych oraz zatwierdzone przez Prezydium Rządu dla grupy A, przez Ministra, dla grupy B i grupy C — typu ciężkiego, przez DGM dla grupy C typu średniego oraz przez C. Z. dla grupy C typu lekkiego.

Dyrektor centralnego zarządu może upoważnić dyrektora zakładu produkującego do zatwierdzenia założeń dla maszyn grupy C typu lekkiego.

§ 10. 1. Projekt wstępny (szkicowy) zostaje opracowany na podstawie zatwierdzonych założeń i powinien zawierać:

1) opis techniczny maszyny z wyszczególnieniem jej podstawowych parametrów,
2) szkic zestawieniowy maszyny i ważniejszych zespołów
3) zasadnicze obliczenia uzasadniające obrane parametry charakterystyki itp.,
4) schemat kinematyczny lub schemat działania maszyny
5) wskazanie typowych elementów (zespołów lub części wspólnych z innymi maszynami oraz podkreślenie założeń dla unifikacji lub normalizacji tych elementów,
6) szczegółowe techniczno - ekonomiczne uzasadnienie zamierzonej konstrukcji.

2. Zaleca się wykonanie projektu dla bardziej skomplikowanych konstrukcji w kilku alternatywach wskazujących wady i zalety poszczególnych wariantów.

3. Projekt wstępny powinien być opracowany w taki sposób, aby na jego podstawie można było ustalić prawidłowość i celowość rozwiązania konstrukcyjnego.

4. Projekt wstępny maszyn grupy A powinien być zaopiniowany przez CBK i Komisję Maszyn Budowlanych oraz zatwierdzony przez Ministra. Dla maszyn grupy B oraz C typu ciężkiego i średniego projekt wstępny powinien być zaopiniowany przez CBK i zatwierdzony przez dyrektora centralnego zarządu, nadzorującego zakład produkujący. Projekt wstępny maszyn grupy C typu lekkiego powinien być zatwierdzony przez dyrektora zakładu produkującego.

§ 11. 1. Projekt techniczny powinien być opracowany na podstawie zatwierdzonego projektu wstępnego i powinien zawierać:

1) pełny opis techniczny maszyn i jej szczegółową charakterystykę,
2) rysunki zestawieniowe maszyn oraz rysunki konstrukcyjne wszystkich zespołów i ważniejszych podzespołów
3) analizę wymiarową ważniejszych części lub grup części na tle ich współpracy w zespołach albo podzespołach uwzględniającą ustalenie właściwych klas pasowań, tolerancji i wymiarów sumowanych,
4) szczegółowe schematy kinematyczne lub schematy działania maszyny wraz z obliczeniami odnośnych parametrów lub charakterystyk,
5) kompletne obliczenia wytrzymałościowe podstawowych elementów,
6) rysunki wykonawcze części o długim cyklu wykonania w szczególności rysunki odlewów i odkuwek,
7) szczegółową specyfikację części wraz z podaniem materiałów i wskazaniem charakteru obróbki dla podstawowych elementów,
8) omówienie i wyszczególnienie znormalizowanych lub zunifikowanych części, podzespołów lub zespołów zastosowanych w projektowanej konstrukcji,
9) ustalenie schematu obróbki podstawowych części i naświetlenie celowości kooperacji produkcji.

2. Projekt techniczny powinien wskazywać na:

1) celowość wyboru materiałów dla wykonania części, zapewnienie właściwej twardości, czystości obróbki, zastosowanie lekkoobrabialnych niedeficytowych materiałów,
2) racjonalność wyboru metod wykonania (kuciem, spawaniem, odlewaniem itp.),
3) prawidłowość wyboru klas dokładności,
4) dostateczną sztywność części wykluczającą wibracje podczas obróbki i deformacje przymocowania,
5) prostotę form konstrukcyjnych i łatwość pomiarów, położenia wyjściowych dla obróbki, kontroli i montażu,
6) możliwości wykonania części na posiadanych urządzeniach,
7) prawidłowość rozwiązań konstrukcyjnych dla przewidywanej produkcji.

3. Projekt techniczny dla maszyn, z wyjątkiem grupy C — typu lekkiego, powinien być zaopiniowany przez CBK i zatwierdzony przez dyrektora właściwego centralnego zarządu, nadzorującego produkujący zakład.

Projekt techniczny dla maszyn grupy C — typu lekkiego zatwierdza dyrektor zakładu produkującego.

§ 12. 1. Projekt roboczy, stanowiący detalizację projektu technicznego, opracowany po zatwierdzeniu projektu technicznego powinien zawierać:

1) opis techniczny i charakterystykę maszyny (z projektu techn.),
2) rysunki zestawieniowe konstrukcji oraz rysunki konstrukcyjne wszystkich zespołów i podzespołów,
3) specyfikację szczegółową części i użytych materiałów,
4) rysunki wykonawcze wszystkich części ze wskazaniem części znormalizowanych i zunifikowanych z innymi konstrukcjami,
5) wykaz części zapasowych,
6) schematy i tymczasowe instrukcje montażowe.

2. Projekt roboczy, z wyjątkiem maszyn grupy C typu lekkiego, zatwierdza dyrektor właściwego centralnego zarządu nadzorującego produkujący zakład. Projekt roboczy maszyn grupy C typu lekkiego zatwierdza dyrektor zakładu produkującego.

§ 13. Zaleca się opracowanie przez biuro konstrukcyjne, w czasie wykonywania projektu roboczego, uproszczonej technologii podstawowych części prototypu.

§ 14. 1. Program prób i badań oraz tymczasowe warunki techniczne odbioru prototypu są opracowywane po zatwierdzeniu projektu roboczego.

2. Program prób i badań prototypu powinien wskazywać i ustalać zakres badań, kolejność i rodzaj przewidywanych prób i badań, a w szczególności powinien obejmować:

1) próby mechaniczne dla sprawdzenia dokładności i niezawodności pracy maszyny w całości i każdego mechanizmu oddzielnie,
2) próby technologiczne dla sprawdzenia regularności przebiegu procesu technologicznego oraz ustalenia rzeczywistych techniczno-ekonomicznych parametrów maszyny w warunkach natężonej eksploatacji,
3) próby energetyczne dla sprawdzania zużycia energii elektrycznej cieplnej itp.,
4) sprawdzenie działania urządzeń kontrolno-mierniczych, sterujących lub innych pomocniczych,
5) oględziny dokonywane na podstawie tymczasowej instrukcji,
6) wyszczególnienie urządzeń badawczych wraz ze szkicami ważniejszych urządzeń,
7) sprawdzenie łatwości i bezpieczeństwa obsługi, łatwości montażu i demontażu, zgodności z przepisami bhp itp.,
8) wskazania literatury technicznej lub innej dokumentacji uzasadniającej rodzaje poszczególnych prób względnie stanowiącej źródło informacji.

3. Program prób i badań powinien być opracowany w ten sposób, aby na podstawie szczegółowej kontroli eksploatacyjnej można było ustalić zgodność osiągniętych parametrów charakterystyk z założonymi.

4. Program prób i badań w zależności od charakteru eksploatacji, stopnia skomplikowania, oryginalności konstrukcji itd., może obejmować próby eksperymentalne, fabryczne (u producenta) lub eksploatacyjne.

5. Próby eksploatacyjne w zasadzie stosuje się dla skontrolowania specjalnych zagadnień konstrukcyjnych, określenia celowości, zastosowania takiego czy innego zespołu czy elementu, skontrolowania specjalnych zagadnień konstrukcyjnych, określenia celowości zastosowania takiego czy innego zespołu czy elementu, skontrolowania eksperymentalnego prawidłowości obliczenia, wyznaczenia doświadczalnych parametrów nie poddających się obliczeniom, określenia prawidłowości wyboru materiałów, smarowanie itd.

Próby i badania eksperymentalnego poszczególnych części i zespołów w określonych przypadkach, ujętych w dokumentacji, można wykonywać równolegle z biegiem projektowania.

6. Tymczasowe warunki odbioru stanowiące podstawę do odbioru prototypu po jego wykonaniu, powinny określać zasadnicze wymagania techniczne dla projektowanego prototypu oraz precyzować najważniejsze charakterystyki wymiarowe, konstrukcyjne lub montażowe, którym powinien odpowiadać prototyp.

7. Program prób i badań oraz tymczasowe warunki odbioru prototypu z wyjątkiem maszyn grupy C typu lekkiego opiniuje Komisja Maszyn Budowlanych i zatwierdza DGM.

Program prób i badań oraz tymczasowe warunki odbioru prototypu maszyn grupy C typu lekkiego zatwierdza dyrektor centralnego zarządu nadzorującego zakład produkujący.

§ 15. 1. Prototyp wykonuje się na podstawie zatwierdzonego projektu roboczego konstrukcji.

2. Prototyp może być wykonany przez CBK, instytut naukowo-badawczy, zakład produkcyjny lub przez inne jednostki na zlecenie władzy nadrzędnej.

3. Wprowadzenie zmian konstrukcyjnych nie zmieniających zasadniczych cech maszyny w czasie wykonywania prototypu może nastąpić po uzgodnieniu tych zmian z głównym projektantem.

4. Wprowadzenie zasadniczych zmian dotyczących zatwierdzonej dokumentacji może być dokonane co do każdego etapu projektowania jedynie w tym trybie, w jakim on został zatwierdzony.

5. Przy wykonaniu prototypu główny projektant obowiązany jest do ścisłej współpracy z warsztatem wykonującym prototyp oraz dozoru jakości wykonania poszczególnych elementów i całości.

§ 16. 1. Odbiór prototypu powinien być dokonany protokólarnie przez dział kontroli technicznej (DKT) wytwórcy prototypu w obecności głównego projektanta według zatwierdzonych tymczasowych warunków technicznych odbioru.

2. Protokół odbioru prototypu powinien być przesłany w odpisie do Komisji Maszyn Budowlanych z wyjątkiem maszyn grupy C typu lekkiego.

III. Badanie prototypu

§ 17. 1. Harmonogram prób i badań sporządza się na podstawie zatwierdzonego programu prób i badań.

2. W harmonogramie należy wyszczególnić w kolejności porządkowej poszczególne etapy zamierzonych do wykonania prób i badań podając równocześnie przewidywane terminy ich rozpoczęcia i zakończenia oraz jednostkę, w której mają być przeprowadzone.

3. Rodzaj, zakres, terminy oraz miejsce zamierzonych prób i badań dla maszyn z wyjątkiem grupy C typu lekkiego opiniuje Komisja Maszyn Budowlanych, zatwierdza DGM oraz dla grupy C typu lekkiego zatwierdza dyrektor centralnego zarządu względnie z upoważnienia — kierownik zakładu produkującego.

§ 18. 1. Wykonany i odebrany prototyp poddaje się badaniom i próbom zgodnie z zatwierdzonym programem prób i badań oraz zgodnie z harmonogramem.

2. Badania i próby prototypów dokonywane są przez jednostki wykonujące prototyp względnie przez głównego użytkownika przy współudziale przedstawicieli imiennie wyznaczonych przez Komisję Maszyn Budowlanych.

3. W przeprowadzanych badaniach i próbach prototypu powinien brać udział główny projektant i ewentualnie inni przedstawiciele biura konstrukcyjnego.

§ 19. Celem prób i badań jest ocena:

— sprawności roboczej maszyny jako całości oraz jej poszczególnych zespołów i części,
— prawidłowości wyboru podstawowych parametrów projektowych,
— pewności eksploatacyjnej,
— dogodności w obsłudze i konserwacji,
— bezpieczeństwa i ochrony pracy obsługi,
— osiągnięcia założonych wskaźników techniczno-ekonomicznych i eksploatacyjnych, jak wydajność maszyny i jakość otrzymania produkcji, współczynnik sprawności, zużycia energii itd.

§ 20. 1. Z przebiegu prób i badań sporządza się protokół, który powinien zawierać:

1) krótkie omówienie celu, zakresu, metodyki i warunków przeprowadzania prób badań z opisem względnie szkicami użytych urządzeń badawczych,
2) zestawienie wyników badań, w postaci omówienia wraz z tablicami, wykresami, fotografiami lub tp.,
3) analizę wyników,
4) wniosek końcowy oceny konstrukcji, który powinien formułować jedną z poniższych alternatyw:
   a) dopuszczenie konstrukcji do produkcji bez zastrzeżeń,
   b) dopuszczenie konstrukcji do produkcji po wprowadzeniu zmian,
   c) niedopuszczenie konstrukcji do produkcji;
5) zestawienie proponowanych zmian, poprawek bądź uzupełnień — w przypadku określonym w pkt 4 (lit. b),
6) projekt warunków technicznych maszyny opracowany zgodnie z obowiązującymi przepisami — w przypadku określonym w pkt 4, lit. a) i lit. b).

2. Odpis protokółu powinien być przesłany do Komisji Maszyn Budowlanych.

§ 21. Wnioski z przeprowadzonych prób i badań po zaopiniowaniu przez Komisję zatwierdza DGM dla maszyn grupy A i B oraz grupy C typu ciężkiego i średniego, dla grupy C typu lekkiego C. Z.

§ 22. Projekt warunków technicznych dla maszyn grupy A i B zaopiniowany przez Komisję, po zatwierdzeniu wniosku o dopuszczenie konstrukcji do produkcji seryjnej i zaakceptowaniu projektu przez Ministra, powinien być przesłany do Polskiego Komitetu Normalizacyjnego celem zatwierdzenia, zgodnie z uchwałą Prezydium Rządu Nr 398/53 z dnia 30 maja 1953 r. w sprawie wprowadzenia obowiązujących warunków technicznych dla wyrobów ważnych w gospodarce narodowej.

IV. Dokumentacja dla wykonywania produkcji seryjnej

§ 23. 1. Opracowanie dokumentacji technicznej niezbędnej do wykonywania produkcji seryjnej lub serii próbnej, następuje po zatwierdzeniu przez DGM wniosku o dopuszcze-

nie konstrukcji do produkcji, w wyniku przeprowadzonych prób i badań dla maszyn grupy A, B i C typu ciężkiego oraz po zatwierdzeniu przez dyrektora centralnego zarządu dla maszyn grupy C typu średniego i lekkiego.

2. Dokumentacja techniczna wymieniona w ust. 1 powinna obejmować:
1) charakterystykę i opis techniczny maszyny,
2) rysunki zestawieniowe i rysunki podstawowych zespołów,
3) rysunki pozostałych zespołów i podzespołów,
4) rysunki wykonawcze poszczególnych części,
5) wykazy części,
6) schematy: napędu, sterowania, układu smarowania, układu elektrycznego itp. — odpowiadające rodzajowi maszyny,
7) schematy i instrukcje montażowe,
8) wykazy części zamiennych,
9) projekt technologiczny,
10) szczegółowe dane o kontroli normalizacyjnej,
11) ewentualnie inną dokumentację związaną z rodzajem maszyny i jej eksploatacją.

3. Opracowana dokumentacja wymieniona w ust. 2 pkt 2) do 4) musi uwzględniać wszystkie zmiany, poprawki lub uzupełnienia, wprowadzone w wyniku zatwierdzonych wniosków o uruchomienie produkcji seryjnej.

§ 24. Skorygowana dokumentacja techniczna maszyny powinna być zatwierdzona w zakresie:
1) rysunków zestawieniowych i rysunków podstawowych zespołów, z wyjątkiem maszyn grupy C przez DGM.
Dla maszyn grupy C — przez dyrektora centralnego zarządu nadzorującego zakład produkujący, względnie dla maszyn typu lekkiego — przez dyrektora zakładu produkującego, z upoważnienia dyrektora centralnego zarządu,
2) rysunków pozostałych zespołów i podzespołów, z wyjątkiem maszyn grupy C typu lekkiego, przez dyrektora właściwego centralnego zarządu produkującego oraz dla maszyn grupy C typu lekkiego — przez dyrektora zjednoczenia (przedsiębiorstwa) produkującego,
3) rysunków poszczególnych części — przez dyrektora właściwego zakładu produkującego.

§ 25. 1. Technologia wykonania maszyn przewidzianych do produkcji seryjnej powinna być przed uruchomieniem produkcji opracowana w formie projektu technologicznego, zawierającego:
1) szczegółowe opracowanie wykonania podstawowych części wszystkich zespołów i całej maszyny zarówno z punktu widzenia obróbkowego jak i montażowego,
2) wykaz oprzyrządowania specjalnego wraz z rysunkami wykonawczymi oraz przeliczeniem współczynnika oprzyrządowania,
3) szczegółowy przebieg procesów kontroli produkcji obejmujący kontrolę ważniejszych części wszystkich zespołów i gotowego wyrobu, wraz z instrukcjami ich kontroli,
4) obliczenie pracochłonności produkcji.

2. Projekt technologiczny wykonania maszyny opracowuje w zasadzie biuro technologiczne zakładu, któremu zlecona zostaje produkcja seryjna. Projekt technologiczny może być również opracowany przez CBK względnie inne jednostki, przy współpracy z zakładem produkującym.

3. Technologię wykonania maszyny zatwierdza dyrektor właściwego zakładu produkującego po zaopiniowaniu poszczególnych aktów dokumentacyjnych projektu przez kierowników odpowiednich komórek organizacyjnych zakładu

§ 26. 1. Wykonawca obowiązany jest do skontrolowania opracowanego projektu technologicznego pod względem normalizacyjnym.

2. Kontrola normalizacyjna powinna być przeprowadzona na podstawie analizy rysunków wykonawczych i powinna obejmować: sprawdzenie możliwości zastosowania znormalizowanych i zunifikowanych półfabrykatów, części lub zespołów, zastosowania normalnych wymiarów: średnic, długości, gwintów, normalnych pasowań i tolerancji, normalnych materiałów walcowanych itp. W danych kontroli normalizacyjnej powinny być wskazane ilości części znormalizowanych, zunifikowanych i specjalnych.

§ 27. 1. Po zatwierdzeniu dokumentacji dla produkcji seryjnej właściwe biuro konstrukcyjne w porozumieniu z użytkownikiem opracowuje projekt metody i trybu przeprowadzania okresowych prób eksploatacyjnych produkcji seryjnej.

2. Projekt metody i trybu przeprowadzania okresowych prób eksploatacyjnych powinien być zakończony przed wykonaniem pierwszej serii maszyny.

3. Projekt metody i trybu przeprowadzania okresowych prób eksploatacyjnych powinien zawierać:
1) wykaz części podzespołów, zespołów, parametrów itp. mających być poddanych obserwacji lub próbom,
2) wskazania rodzaju prób i miejsca ich dokonywania (zakładowe stacje doświadczalne, ważniejsi użytkownicy itp.),
3) plan prób ze wskazaniem czasokresu ich przeprowadzania oraz plan inspekcji u użytkowników krajowych,
4) wzory ankietowe rozsyłane do użytkowników, wzory sprawozdawcze itp.,
5) omówienie zagadnień organizacyjnych związanych z badaniem maszyny na miejscu i u użytkowników,
6) inną dokumentację w miarę potrzeby.

4. Projekt metody i trybu przeprowadzania okresowych prób eksploatacyjnych opiniuje Komisja i po ustaleniu jako ostateczny przedkłada do zatwierdzenia Ministrowi dla grupy A, a grupy B i C typu średniego i lekkiego DGM. Dla maszyn grupy C typu lekkiego projekt metody i trybu przeprowadzania okresowych prób eksploatacyjnych zatwierdza dyrektor właściwego centralnego zarządu produkującego.

§ 28. Przy przesyłaniu do zaopiniowania lub zatwierdzania poszczególnych etapów dokumentacji należy do wniosku dołączyć następujące dokumenty:
1) dokumentacje związane z treścią danego etapu,
2) notatkę opisującą przebieg dotychczasowych prac nad konstrukcją maszyny i wyciągi z poprzednich etapów w miarę potrzeby,
3) odpisy z protokółów posiedzeń lub konferencji odbytych w związku z danym etapem opracowania.

§ 29. Liczba egzemplarzy projektu dokumentacji składanej do zaopiniowania lub zatwierdzenia powinna być uzgodniona z opiniującym lub zatwierdzającym.

§ 30. Dyrektorzy centralnych zarządów, w szczególności ogólnobudowlanych, zatwierdzający poszczególne etapy dokumentacji maszyn zgodnie z niniejszą instrukcją, mogą w uzgodnieniu z Przewodniczącym Komisji Maszyn Budowlanych korzystać z opinii Komisji w zakresie szerszym niż przewidziano to w niniejszej instrukcji.

§ 31. Załączniki do niniejszej instrukcji:
Nr 1 — wzór formularza harmonogramu zbiorczego prac związanych z przygotowaniem konstrukcji do produkcji seryjnej,
Nr 2 — wzór harmonogramu prób i badań,
Nr 3 — wzór wniosku o zaopiniowanie względnie zatwierdzenie,
Nr 4 — wykaz jednostek uprawnionych do opiniowania i zatwierdzania poszczególnych etapów dokumentacji.

MINISTERSTWO BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO
Centralny Zarząd...
Poz. Planu Technicznego...
Przewidywana ilość .... szt. .... rok

Załącznik 1

HARMONOGRAM ZBIORCZY

prac związanych z przygotowaniem do produkcji seryjnej

maszyny...

Wukonawca	E t a p	Kto zatw.	D a t a			1 9 5												1 9 5												1 9 5											
			rozp.	zak.	zatw.	I kw.			II kw.			III kw.			IV kw.			kw.			II kw.			III kw.			IV kw.			I kw.			II kw.			III kw.			IV kw.		
						1	2	3	4	5	6	7		9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	1/
	Założenie Projekt wstępny Projekt techniczny Projekt roboczy Program prób i badań Tymczasowe warunki techn. odbioru prototypu Harmonogram prób i badań Wykonanie prototypu Wnioski z badań prototypu Projekt warunków technicznych Rysunki zast. i podst. zesp. Rysunki pozostałych zesp. Rysunki poszcz. części Technologia wykonania Metodyka prób eksploatacyjnych Serie próbne																																								

Główny Projektant
podpis.............................. data..............................

Dyrektor (właściwej jednostki)
podpis.............................. data.............................. pieczęć

MINISTERSTWO BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO
Centralny Zarząd..
Jednostka wykon. ....

Zatwierdzam **Załącznik 2**
....
....

HARMONOGRAM PRÓB I BADAŃ PROTOTYPU...............

Lp	Rodzaj przeprowadzonych prób lub badań	Miejsce wykonywania prób	D a t a		R O K											
			rozp	zak.	m-c	m-c	m-c	m-c	m-c	m-c	m-c	m-c	m-c	m-c	m-c	m-c ....

Główny Projektant
podpis.............................. data..............................

Dyrektor (właściwej jednostki)
podpis.............................. data..............................

.... **Załącznik 3**

(nazwa jednostki zgłaszającej)

WNIOSEK

o zatwierdzenie (zaopiniowanie) ....

Przesyłając w załączeniu:

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....

wnoszę o zatwierdzenie (zaopiniowanie) w/w etapu konstrukcji maszyny.

Zgłaszający Miejsce na pieczęć

*) niepotrzebne skreślić

Załącznik 4

WYKAZ

jednostek uprawnionych do opiniowania i zatwierdzania poszczególnych etapów dokumentacji technicznej dla maszyn dotychczas w kraju nieprodukowanych, których produkcja podejmowana jest w jednostkach podległych Ministerstwu Budownictwa Przemysłowego

Wyszczególnienie	opiniowanie					zatwierdzanie				
	grupa maszyn					grupa maszyn				
	A	B	C			A	B	C		
			ciężkie	średnie	lekkie			ciężkie	średnie	lekkie
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Dokumentacja dla wykonania prototypu										
Założenia	CBK, KM	CBK, KM	CBK, KM	CBK, KM	—	Prez. Rz.	M	M	DGM	C.Z
Projekt wstępny	CBK, KM	CBK	CBK	CBK	—	M	C. Z	C. Z	C. Z.	Z
„ techniczny	CBK	CBK	CBK	CBK	—	C. Z.	C. Z.	C. Z.	C. Z.	Z
„ roboczy	—	—	—	—	—	C. Z.	C. Z.	C. Z.	C. Z.	Z
Program prób i badań oraz tymczasowe warunki techniczne odbioru prototypu	KM	KM	KM	KM	—	DGM	DGM	DGM	DGM	C.Z
Badanie prototypu										
Harmonogram prób i badań	KM	KM	KM	KM	—	DGM	DGM	DGM	DGM	C.Z
Wnioski z badań prototypu	KM	KM	KM	KM	—	DGM	DGM	DGM	DGM	C.Z.
Projekt warunków technicznych	KM	KM	KM	KM	—	DGM	DGM	DGM	DGM	C.Z.
Dokumentacja dla wykonania produkcji seryjnej										
Rysunki zestawieniowe i podstawowych zespołów	—	—	—	—	—	DGM	DGM	C. Z.	C. Z.	CZ Z
Rysunki pozostałych zespołów	—	—	—	—	—	C. Z.	C. Z.	C. Z.	C. Z.	Z
Rysunki poszczególnych części	—	—	—	—	—	Z	Z	C. Z.	C. Z.	Z
Technologia wykonania	—	—	—	—	—	Z	Z	Z	Z	Z
Metoda i tryb okresowych prób eksploatacyjnych	KM	KM	KM	KM	—	M	DGM	DGM	DGM	C.Z.

Oznaczenia:

CBK — specjalizowane biuro konstrukcyjne względnie biuro projektów
KM — Komisja Maszyn Budowlanych
M — Minister
C.Z. — Dyrektor Centralnego Zarządu
Z. — Dyrektor Zjednoczenia (przeds., zakładu)
DGM — Dyrektor Dep. Gł. Mechanika

7.

OKÓLNIK Nr 3
MINISTERSTWA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO
DEPARTAMENT ZATRUDNIENIA I PŁAC

z dnia 12 stycznia 1956 r.

w sprawie premiowania pracowników jednostek budownictwa przemysłowego za marszrutyzację przewozów ładunków kolejami normalnotorowymi.

Na podstawie § 4, ust. 1 Uchwały Nr 242/53 Prezydium Rządu z dnia 4 kwietnia 1953 r. w sprawie premiowania za marszrutyzację przewozów ładunków kolejami normalnotorowymi ustala się, co następuje:

§ 1. 1. Przedsiębiorstwa budownictwa przemysłowego otrzymujące od przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe" (PKP) premię za naładunek i wyładunek przesyłek zmarszrutyzowanych, przeznaczą z sumy premii:

1) 50% na inwestycje pozalimitowe związane z rozwojem własnych urządzeń technicznych transportu kolejowego, przede wszystkim na mechanizację robót naładunkowo-wyładunkowych,

2) 50% na premiowanie pracowników bezpośrednio uczestniczących w organizowaniu, planowaniu i wykonywaniu marszrutowych przewozów ładunków.

2. Postanowienia ust. 1 dotyczą również kwot premii otrzymanych od PKP za lata ubiegłe, o ile kwoty te pozostają w dyspozycji przedsiębiorstwa.

§ 2. Zasady premiowania określa regulamin premiowania, stanowiący załącznik do niniejszego okólnika.

§ 3. Okólnik wchodzi w życie z dniem podpisania.

w/z MINISTRA **Inż. Fr. Topolski**
Dyrektor Generalny

Załącznik do okólnika Nr 3
z dnia 12 stycznia 1956 r.

REGULAMIN

premiowania pracowników jednostek budownictwa przemysłowego za marszrutyzację przewozów ładunków kolejami normalnotorowymi.

§ 1. 1. Premię wypłaca się pracownikom jednostek nadających i odbierających przesyłki marszrutowe, biorącym udział w planowaniu, organizowaniu nadawania i przyjmowania przesyłek oraz w kierowaniu czynnościami naładunkowymi i wyładunkowymi przy tych przesyłkach.

2. Premia jest zróżnicowana w zależności od rodzaju pracy wykonywanej przy przewozach marszrutowych i określana ilością punktów w sposób następujący:

1) dla pracowników zatrudnionych przy planowaniu przewozów za opracowanie dodatkowego planu marszrutyzacji — 1 punkt

2) dla pracowników zatrudnionych przy organizowaniu nadawania i przyjmowania przesyłek, za zwiększony wkład pracy związanej z otrzymaniem od PKP pociągu zmarszrutowanego i mobilizacją brygad ładowaczy od 1 do 2 pkt.

3) dla pracowników zatrudnionych przy kierowaniu pracami na i wyładunkowymi przy przewozach marszrutowych, za zwiększony wkład pracy związanej z kierowaniem liczniejszymi brygadami ładowaczy i zwiększonym tempem ich pracy od 1 do 3 pkt.

3. Punkty premiowe przyznawać należy jedynie pracownikom bezpośrednio zatrudnionym przy pracach wymienionych w ust. 2 pkt. 1—3. Punkty te nie podlegają kumulacji w przypadku wykonywania kilku z wymienionych prac przez jednego pracownika.

4. Wysokość premii określona ilością punktów powinna być uzależniona od indywidualnego wkładu pracy poszczególnych pracowników, stopnia przestrzegania przez nich dyscypliny pracy i obowiązujących przepisów kolejowych w zakresie marszrutyzacji oraz bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 2. Premię dla poszczególnych pracowników przyznaje każdorazowo dyrektor przedsiębiorstwa.

§ 3. Premię wynikającą z przepisów niniejszego regulaminu wypłaca się co miesiąc niezależnie od wynagrodzeń i premii pobieranych z innych tytułów.

Przykład obliczenia premii:

Przedsiębiorstwo otrzymało od DOKP z tytułu marszrut dokonywanych przez dwa podległe zakłady A i B sumę zł. 1.650.—. Z sumy tej zł. 825 przeznacza się na inwestycje pozalimitowe, pozostałe 825 zł. przeznacza się na premie.

Pracownikom uprawnionym do otrzymania premii może być przyznane za dany czasokres ogółem 12 punktów. W związku z tym sumę przeznaczoną na premię dzieli się przez ogólną ilość punktów (825 : 12 = 68,75), z czego wynikanie, że na 1 punkt przypada kwota zł. 68,75.

Jeżeli przyznano za dany czasokres:

pracownikowi zatrudnionemu przy planowaniu przewozów	punktów	1 × 68,75	należy wypłacić	68,75 zł.
pracownikowi zakładu A zatrudnionemu przy organizowaniu przesyłek	punktów	2 × 68,75	„	137,50 zł.
pracownikowi zakładu A zatrudnionemu przy organizowaniu przesyłek	punktów	1 × 68,75	„	68,75 zł.
pracownikowi kierującemu pracami naładunkowymi w zakładzie A	punktów	3 × 68,75	„	206,25 zł.
pracownikowi zatrudnionemu przy organizowaniu przyjęcia przesyłek marszrutowych w zakładzie B	punktów	2 × 68,75	„	137,50 zł.
pracownikowi kierującemu pracami wyładunkowymi przesyłek marszrutowych w zakładzie B	punktów	3 × 68,75	„	206,25 zł.
Razem punktów 12			=	**825,00 zł.**

8.

OKÓLNIK Nr 4
MINISTERSTWA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO
ZARZĄD ADMINISTRACYJNO-GOSPODARCZY

z dnia 20 stycznia 1956 r.

w sprawie mieszkań dla pracowników zatrudnionych w budownictwie przemysłowym

§ 1. Jednostki organizacyjne budownictwa przemysłowego obowiązane są stosować instrukcję w sprawie mieszkań dla pracowników zatrudnionych w budownictwie przemysłowym, stanowiącą załącznik do niniejszego okólnika.

§ 2. 1. Zarząd Administracyjno - Gospodarczy przekaże do właściwych jednostek (centralnych zarządów, instytutów, przedsiębiorstw) będące w jego posiadaniu wnioski o przydział mieszkań, zgłoszone przez pracowników tych jednostek, wraz z wykazem opracowanym według kolejności wpływu tych wniosków, w terminie do dnia 30 stycznia 1956 r.

2. W terminie wymienionym w ust. 1 — Zarząd Administracyjno-Gospodarczy ustali również kolejność pozostających w jego posiadaniu wniosków, zgłoszonych przez pracowników Centrali Ministerstwa.

§ 3. Przypomina się o obowiązku systematycznego badania, czy przydzielone pracownikom jednostek organizacyjnych budownictwa przemysłowego mieszkania są zaludnione

§ 4. Okólnik wchodzi w życie z dniem podpisania.

Jednocześnie traci moc okólnik Nr 28 z dnia 25 maja 1955 r. w sprawie mieszkań dla pracowników zatrudnionych w budownictwie przemysłowym (Biuletyn MBPrzem. Nr 11, poz. 77).

M I N I S T E R **Dr Cz. Bąbiński**

Załącznik do okólnika Nr 4
z dnia 20 stycznia 1956 r.

INSTRUKCJA

w sprawie mieszkań dla pracowników zatrudnionych w budownictwie przemysłowym.

I. Rodzaje mieszkań

§ 1. Mieszkaniami służbowymi są lokale mieszkalne pozostające w dyspozycji zakładu pracy i przydzielone pracownikom przez zakład pracy w związku ze stosunkiem pracy.

§ 2. Mieszkaniami zakładowymi są lokale mieszkalne przeznaczone przez Radę Ministrów w poszczególnych osiedlach lub ich częściach na mieszkania zakładowe dla załogi określonych zakładów pracy.

§ 3. W myśl § 24 pkt 1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 czerwca 1952 r. w sprawie mieszkań służbowych i zakładowych (Dz. U. Nr 29, poz. 196) do mieszkań, które w myśl przepisów obowiązujących przed wejściem w życie powołanego rozporządzenia, tj. przed dniem 25 czerwca 1952 r. były mieszkaniami pracowniczymi (b. mieszkania pracownicze), stosuje się, do czasu opróżnienia tych mieszkań lub ich przejścia do dyspozycji nowych zakładów pracy (Monitor Polski Nr 75, poz. 925 z 1955 r.) dawne przepisy chyba, że będą one uznane za mieszkania zakładowe, lub że Prezes Rady Ministrów podda je przepisom wyżej wymienionego rozporządzenia dotyczącego mieszkań służbowych.

II. Zasady przydziału mieszkań

§ 4. Przy dokonywaniu przydziału mieszkań należy kierować się następującymi zasadami:

1) przydatnością danego pracownika dla zakładu pracy,
2) warunkami mieszkaniowymi i stosunkami rodzinnymi,
3) dotychczasowym stażem pracy,
4) nałożonym na zakład pracy przez władze zwierzchnie obowiązkiem dostarczenia mieszkania,
5) postawą społeczną.

§ 5. Przydział mieszkania należy wykorzystać jako środek zapewniający stałość podstawowej dla budownictwa przemysłowego kadry pracowniczej oraz jako wyraz uznania dla najbardziej przodujących pracowników fizycznych i umysłowych, stanowiących podstawowy trzon kadrowy jednostek lub centrali resortu MBPrzem.

§ 6. 1. Przesienia służbowe należy ograniczać do pracowników niezbędnych i specjalistów i stosować tylko w przypadkach niemożności wykorzystania kadry miejscowej.

2. Przeniesienia służbowe do zakładów pracy położonych na terenie m. st. Warszawy mogą mieć miejsce jedynie w wyjątkowych przypadkach (przy zachowaniu przepisów dotyczących zameldowania w m. st. Warszawie) i to za uprzednią zgodą Ministra Budownictwa Przemysłowego.

§ 7. 1. Zakłady pracy nie powinny przenosić pracownika bez zapewnienia mu mieszkania na nowym miejscu pracy.

2. Zakłady pracy nie mogą się zobowiązywać do przydzielenia mieszkania bez pewności rzeczywistego nim dysponowania.

§ 8. 1. Przy przydziale mieszkań dla pracowników Ministerstwa (instytutów) należy w pierwszej kolejności uwzględniać kadrę specjalistów oraz pobierających dodatek za rozłąkę z rodziną.

2. Przy rozdziale całej puli mieszkań, którą otrzyma Ministerstwo, co najmniej 50% tej puli powinno być przyznane pracownikom fizycznym przedsiębiorstw.

W m. st. Warszawie nie można robotnikom przydzielić mniej niż 60% ogólnej ilości izb przeznaczonych dla przedsiębiorstw produkcyjnych budownictwa przemysłowego. Odsetek ten może być mniejszy w przypadku stałego zatrudniania przez przedsiębiorstwo większości robotników poza terenem Warszawy.

§ 9. Należy bezwzględnie przestrzegać obowiązujące normy powierzchni mieszkalnej na osobę — podane w uchwale Nr 496 Rady Ministrów z dnia 18 lipca 1951 r. o rozdziale i wykorzystaniu mieszkań pracowniczych i służbowych (Monitor Polski Nr A-68, poz. 887).

III. Tryb przydzielania mieszkań

§ 10. Jednostki organizacyjne budownictwa przemysłowego przydzielają swoim pracownikom mieszkania z puli mieszkań oddanych do ich dyspozycji. Pulę mieszkań dla poszczególnych jednostek ustala rozdzielnik zatwierdzony przez Ministra Budownictwa Przemysłowego.

§ 11. 1. Rozdzielnik, o którym mowa w § 10, opracowuje i przedkłada Ministrowi do zatwierdzenia Komisja w składzie:

— Dyrektor Gabinetu Ministra,
— Dyrektor Departamentu Kadr
— Dyrektor Zarządu Administracyjno-Gospodarczego,
— Dyrektor Departamentu Zatrudnienia i Płac,
— przedstawiciele centralnych zarządów (instytutów), zaproszeni przez Przewodniczącego Komisji,
— przedstawiciel Zarządu Głównego Zw. Zaw. PB i PMB.

2. Przewodniczącego Komisji wyznacza Minister Budownictwa Przemysłowego.

3. W rozdzielniku, o którym mowa w § 10, należy wyszczególnić osobno ilość mieszkań przydzielonych dla Centrali Ministerstwa, centralnych zarządów, instytutów i przedsiębiorstw (zjednoczeń) budownictwa przemysłowego oraz osobną pulę mieszkań przeznaczonych dla przodujących robotników, zatrudnionych w przedsiębiorstwach.

4. Wszelkie materiały, potrzebne do opracowania rozdzielnika, przygotowuje dla wymienionej w ust. 1 Komisji — Zarząd Administracyjno-Gospodarczy.

§ 12. 1. Komisja, o której mowa w § 11, opracuje regulamin rozdziału izb dla terenu uwzględniając zasadę, że rozdział izb z własnego budownictwa i z przydziału PKPG odbywać się będzie w zasadzie raz na rok najpóźniej w ciągu 30 dni po uchwaleniu rozdzielnika przez Prezydium Rządu.

2. Również Komisja, o której mowa w § 11, opracuje regulamin dla jednostek organizacyjnych wchodzących w pulę resortu na terenie m. st. Warszawy, po ustaleniu z Departamentem Inwestycji lokalizacji budynków oddawanych do użytku najpóźniej do dnia 28 lutego każdego roku i obejmie całą pulę izb po potrąceniu ilości zatrzymanej do dyspozycji Urzędu Rady Ministrów oraz po zarezerwowaniu 3% izb z puli własnego budownictwa do dyspozycji Ministra Budownictwa Przemysłowego.

§ 13. Decyzję o przydzieleniu mieszkania pracownikom Centrali Ministerstwa oraz dyrektorom zjednoczeń podległych bezpośrednio Ministrowi — wydaje Minister Budownictwa Przemysłowego na podstawie opinii Komisji Mieszkaniowej.

Decyzję o przydzieleniu mieszkania pracownikom centralnych zarządów (instytutów) wydaje dyrektor centralnego zarządu (instytutu) na podstawie opinii Komisji Mieszkaniowej danej jednostki.

§ 14. 1. Decyzję o przydzieleniu mieszkania dyrektorowi przedsiębiorstwa wydaje dyrektor centralnego zarządu nadzorującego to przedsiębiorstwo na podstawie opinii komisji bytowo-mieszkaniowej, centralnego zarządu.

2. Decyzję o przydzieleniu mieszkań pracownikom przedsiębiorstwa wydaje dyrektor przedsiębiorstwa na podstawie opinii komisji bytowo-mieszkaniowej działającej w tym przedsiębiorstwie.

§ 15. W przypadku, gdy dyrektor przedsiębiorstwa nie zgadza się z opinią komisji bytowo-mieszkaniowej, przedkłada sprawę do rozstrzygnięcia dyrektorowi nadzorującego to przedsiębiorstwo centralnego zarządu.

Analogiczne materiały dyrektor powinien przedłożyć terenowo właściwemu Zarządowi Okręgowemu Związku Zawodowego Budowlanych.

§ 16. 1. W skład komisji bytowo-mieszkaniowej w Centrali Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego wchodzą:

— Dyrektor Zarządu Administracyjno-Gospodarczego,
— Dyrektor Gabinetu Ministra,
— Dyrektor Departamentu Kadr,
— Przedstawiciel POP,
— Przedstawiciel Rady Miejscowej,
— Przedstawiciel Okręgowego Zarządu Zw. Zaw. Pracowników Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych,
— Przedstawiciel Zarządu Zakładowego ZMP.

2. Przewodniczącego komisji powołuje Minister Budownictwa Przemysłowego.

§ 17. 1. W skład komisji bytowo-mieszkaniowej w centralnym zarządzie, instytucie oraz przedsiębiorstwie budownictwa przemysłowego wchodzą:

jako przewodniczący — z-ca dyrektora sprawujący nadzór nad komórką socjalno-bytową,

jako członkowie
— kierownik komórki personalnej,
— przedstawiciel P.O.P.,
— przedstawiciel Rady Miejscowej (Zakładowej),
— przedstawiciel Okręgowego Zarządu Zw. Zaw. Pracowników Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych,
— przedstawiciel Zarządu Zakładowego ZMP.

2. Przy rozpatrywaniu spraw, które wpłynęły do jednostki (centralnego zarządu, instytutu, przedsiębiorstwa) w ramach skarg, w skład komisji wchodzi również pracownik załatwiający skargi.

§ 18. Przewodniczący komisji może zapraszać na obrady komisji osoby, których wypowiedzi mogą być istotne dla właściwego, sumiennego rozpatrzenia spraw, będących przedmiotem obrad komisji (np. bezpośrednich zwierzchników osób starających się o mieszkanie itp.).

§ 19. Komisja ma obowiązek rozpatrzenia spraw, które wpłynęły do danej jednostki w ramach skarg, na najbliższym swoim posiedzeniu.

§ 20. 1. Komisja podejmuje uchwałę większością głosów.

2. W razie równości głosów decyduje głos przewodniczącego komisji.

§ 21. 1. Wobec niemożności przydzielenia mieszkania pochodzącego z własnego budownictwa mieszkaniowego wszystkim przodującym robotnikom, inżynierom i technikom zatrudnionym w budownictwie przemysłowym, a znajdujących się w ciężkich warunkach mieszkaniowych, zakłady pracy są obowiązane do dołożenia wszelkich starań, aby dla tych pracowników uzyskać przydział mieszkań z prezydium właściwej rady narodowej (Wydział Kwaterunkowy).

2. Dyrektor Zarządu Administracyjno - Gospodarczego i dyrektorzy zjednoczeń mają obowiązek podejmowania wszelkich kroków potrzebnych do tego, aby:

1) w I-szym kwartale roku rozdzielane były należności mieszkaniowe wyłącznie tych resortów, które są wymienione w pkt 19 i 20 lit. a) instrukcji, stanowiącej załącznik do uchwały Nr 655 Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 1955 r. (Monitor Polski Nr 82, poz. 979),
2) były ściśle zachowane postanowienia pkt 12, lit. c) powołanej instrukcji nakazujące, aby należności roczne resortu były w zasadzie realizowane w pierwszych trzech kwartałach.

3. Przepisy ust. 1 dotyczą również nauczycieli zatrudnionych w technikach budowlanych.

4. Zakłady pracy powinny również interesować się realizacją indywidualnego budownictwa mieszkaniowego i w granicach obowiązujących przepisów przyjść z pomocą pracownikom.

§ 22. 1. Jednostki organizacyjne budownictwa przemysłowego mające siedzibę w m. st. Warszawie prowadzą aktualne rejestry wniosków o przydział mieszkań zgłoszonych przez pracowników tych jednostek.

2. Rejestr wniosków o przydział mieszkań zgłoszonych przez pracowników Centrali Ministerstwa prowadzi Zarząd Administracyjno-Gospodarczy.

§ 23. 1. Przydział mieszkania służbowego następuje w drodze zawarcia między zakładem pracy a pracownikiem pisemnej umowy, której wzór zawiera załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr 158 Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 lipca 1952 r. w sprawie wzorów umów o przydział mieszkania służbowego i mieszkania zakładowego (Monitor Polski Nr A-58, poz. 892) oraz w oparciu o zarządzenie Nr 83 Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 kwietnia 1954 r. w sprawie ochrony lokali uzyskiwanych w ramach uspołecznionego budownictwa (Monitor Polski Nr A-36, poz. 500).

2. Przydział mieszkania służbowego na terenie m. st. Warszawy powinien być dokonany przy uwzględnieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 marca 1954 r. w sprawie przepisów meldunkowych oraz pobytu na terenie m. st. Warszawy (Dz. U. Nr 22, poz. 79).

3. Umowy co do mieszkań położonych na terenie m. st. Warszawy zawiera za zakład pracy budownictwa przemysłowego — Zarząd Administracyjno-Gospodarczy.

4. Umowa powinna być złożona w administracji budynku w ciągu 10 dni, licząc od daty otrzymania przez Ministerstwo pisemnego zawiadomienia Stołecznego Zarządu Budynków Mieszkalnych, że mieszkanie jest gotowe do objęcia w używanie.

5. W razie przekroczenia terminu określonego w ust. 4 bez uzasadnionej przyczyny, pracownik oraz zakład pracy tracą prawo do korzystania z przydzielonego mieszkania.

6. W razie zawarcia umowy w określonym terminie, lecz nie objęcia mieszkania w używanie bez uzasadnionej przyczyny w ciągu 10 dni od dnia zawarcia umowy, przydział na dane mieszkanie również wygasa, a zawarta umowa traci swoją moc.

§ 24. Tryb opracowywania i składania wniosków o uznanie lokali mieszkalnych za mieszkania zakładowe reguluje zarządzenie Nr 199 Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 września 1952 r. w sprawie trybu opracowywania i składania wniosków o uznanie lokali mieszkalnych za mieszkania zakładowe (Monitor Polski Nr A-78, poz. 1245).

IV. Przepisy szczególne dla absolwentów średnich szkół zawodowych i szkół wyższych

§ 25. Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych absolwentów średnich szkół zawodowych oraz szkół wyższych, zwanych w dalszym ciągu „absolwentami", zatrudnionych poza miejscem stałego zamieszkania bądź w takiej odległości od stałego miejsca zamieszkania, która uniemożliwia codzienny dojazd do miejsca pracy — powinno nastąpić z następujących źródeł:

1) przez zakwaterowanie w pomieszczeniach hotelowych zakładu pracy (hotele robotnicze, pokoje gościnne itp.),
2) z przydziału mieszkań wolnych, znajdujących się w dyspozycji zakładu pracy,
3) z przydziału mieszkań przez prezydia rad narodowych na umotywowany wniosek zakładu pracy.

§ 26. 1. Jeżeli zakład pracy, mający obowiązek przydzielić mieszkanie dla absolwentów, nie korzysta z przydziału mieszkań z nowego budownictwa lub otrzymany przez ten zakład przydział nie pokrywa potrzeb w zakresie przydziału mieszkań dla absolwentów, powinien:

— zgłosić do prezydium rady narodowej zapotrzebowanie na izby mieszkalne dla absolwentów.

2. W miejscowościach, w których nie obowiązują przepisy dekretu o publicznej gospodarce lokalami — wnioski zakładów pracy, o których mowa w ust. 1, powinny być składane w oparciu o przepisy art. 18—20 dekretu z dnia 2 grudnia 1945 r. o publicznej gospodarce lokalami (Dz. U. Nr 36 z 1950 r., poz. 343).

§ 27. 1. W przypadku zakwaterowania absolwentów w pomieszczeniach, o których mowa w § 25, pkt. 1, na jednego absolwenta nie może przypadać mniej niż 5—6 m^2 pomieszczenia.

2. Kwatery zbiorowe mogą być urządzane zarówno w lokalach pozostających w dyspozycji zakładu pracy, jak i w lokalach przydzielonych na ten cel przez prezydia rad narodowych.

3. Przeznaczenie lokalu pozostającego w dyspozycji zakładu pracy na kwaterę zbiorową wymaga zezwolenia prezydium właściwej rady narodowej i władzy naczelnej zakładu pracy.

§ 28. 1. Zakłady pracy uzupełniające swoje załogi absolwentami kierowanymi w drodze nakazu pracy, a nie posiadające w swojej dyspozycji hoteli robotniczych lub pokojów gościnnych, powinny dążyć do uzyskania niezbędnych ilości pomieszczeń na urządzenie takich kwater dla pomieszczenia absolwentów niezwłocznie po przystąpieniu absolwentów do pracy.

2. Wnętrza kwater, o których mowa w ust. 1, powinny być wyposażone w sprzęt oraz urządzenia sanitarne w myśl zarządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 7 maja 1951 r. w sprawie norm powierzchni użytkowej i wyposażenia wewnętrznego oraz zasad i warunków użytkowania hoteli robotniczych dla zatrudnionych w przemyśle i budownictwie (Monitor Polski Nr A-52, poz. 688).

§ 29. 1. Absolwenci korzystający z pomieszczenia w hotelach robotniczych, opłacają stawki przewidziane dla hoteli robotniczych w budownictwie przemysłowym.

2. Opłata za korzystanie z pokoju gościnnego powinna obejmować jedynie zwrot rzeczywistych nakładów na używanie sprzętu, pościeli, ogrzewanie, utrzymanie czystości i oświetlenie z wyłączeniem nakładów ponoszonych przez zakład pracy z tytułu czynszu najmu oraz administrowania pokojami gościnnymi.

§ 30. 1. Jeżeli ze względu na małą liczbę absolwentów urządzenie kwatery zbiorowej przez jeden zakład pracy by-

łoby gospodarczo nieuzasadnione, zakłady pracy budownictwa przemysłowego w drodze umowy z innymi zakładami pracy powinny urządzić wspólne kwatery dla kilku zakładów pracy, regulując w drodze umowy udział w kosztach utrzymania kwater oraz zakres korzystania z nich.

2. Ewentualna różnica pomiędzy faktycznymi kosztami utrzymania wspólnej kwatery a stawką ustaloną dla tej kwatery w resorcie, w którym zatrudniony jest absolwent, obciąża zakład pracy zatrudniający absolwenta.

3. W przypadku umieszczenia absolwenta w kwaterze zbiorowej prowadzonej przez inny zakład pracy, ewentualną różnicę pomiędzy faktycznymi kosztami utrzymania kwatery zbiorowej a opłatami wnoszonymi przez absolwenta pokrywa zakład prowadzący kwaterę.

§ 31. 1. W przypadku, gdy absolwent pozostaje w związku małżeńskim lub posiada na swym wyłącznym utrzymaniu dzieci lub rodziców, zakład pracy obowiązany jest przydzielić mu mieszkanie (§ 25 pkt 2 lub 3), umożliwiające absolwentowi wspólne zamieszkanie z rodziną, w terminie nie dłuższym niż 6 miesięcy od dnia podjęcia pracy, bądź powstania wyżej wymienionych okoliczności, o ile nastąpiły w czasie trwania obowiązku pracy wynikającego z otrzymanego przez absolwenta nakazu.

2. W przypadku, gdy zakład pracy nie wykona zobowiązania, o którym mowa w ust. 1, absolwentowi przysługuje prawo rozwiązania stosunku pracy na ogólnych zasadach prawa pracy.

3. Do czasu przydzielenia absolwentowi mieszkania, o którym mowa w ust. 1, przysługuje mu prawo do jednego dnia wolnego w miesiącu dla odwiedzenia rodziny, za zwrotem kosztów przejazdu przez zakład pracy.

4. W stosunku do absolwentów, o których mowa w ust. 1 i którzy w dniu wejścia w życie uchwały Nr 190 Prezydium Rządu z dnia 5 marca 1955 r. w sprawie zapewnienia odpowiednich warunków mieszkaniowych dla absolwentów średnich szkół zawodowych oraz szkół wyższych (Monitor Polski Nr 30, poz. 292) pozostają w stosunku pracy opartym na nakazie pracy, termin 6-miesięczny biegnie od dnia ogłoszenia uchwały, tj. od dnia 5-go kwietnia 1955 r.

V. Ewidencja mieszkań

§ 32. Na podstawie zarządzenia Nr 245 Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 listopada 1952 r. w sprawie ewidencji mieszkań służbowych i zakładowych (Monitor Polski Nr A-96, poz. 1470) oraz instrukcji Szefa Urzędu Rady Ministrów z dnia 12 maja 1953 r. w sprawie założenia i prowadzenia ewidencji mieszkań służbowych i zakładowych oraz byłych pracowniczych (Monitor Polski Nr A-48, poz. 553) w celu racjonalnego gospodarowania zasobem lokali przeznaczonych na mieszkania dla pracowników, Zarząd Administracyjno-Gospodarczy prowadzi ewidencję mieszkań służbowych i zakładowych oraz byłych pracowniczych pozostających w dyspozycji resortu na terenie m. st. Warszawy, a poszczególne przedsiębiorstwa — ewidencję mieszkań pozostających w ich dyspozycji poza terenem m. st. Warszawy.

§ 33. Ewidencja mieszkań prowadzona jest systemem kartotekowym na kartach ewidencyjnych według wzoru zawartego w załączniku Nr 1 do zarządzenia Nr 245 Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 listopada 1952 r.

§ 34. 1. Kartę ewidencyjną dla każdego mieszkania sporządza administracja budynku w 3 egzemplarzach, z których jeden przesyła zakładowi pracy, w którego dyspozycji pozostaje mieszkanie.

2. Zarząd Administracyjno - Gospodarczy (przedsiębiorstwo) upoważniony jest do żądania od administracji budynku, aby w ciągu 7 dni sporządziła kartę ewidencyjną mieszkania objętego obowiązkiem prowadzenia ewidencji, a pominiętego przez nią przy sporządzaniu kartotek.

§ 35. W celu utrzymania ewidencji w stanie aktualnym, wszelkie zmiany w zakresie przydziału i stanu wykorzystania mieszkań, pozostających w dyspozycji zakładu pracy, powinny być natychmiast wzajemnie komunikowane przez osoby obowiązane do prowadzenia karotek.

W szczególności obowiązki te obciążają:

1) administrację budynku — w zakresie zawiadamiania o zmianach, zachodzących w stanie zaludnienia i wykorzystania lokalu,
2) zakład pracy — w zakresie zawiadamiania o wszelkich decyzjach dotyczących przydziału i opróżnienia mieszkania lub jego części oraz rozwiązania z pracownikiem stosunku pracy.

§ 36. 1. Przedsiębiorstwa dysponujące mieszkaniami poza terenem m. st. Warszawy obowiązane są przesyłać w terminach do dnia 15 stycznia i 15 lipca każdego roku — sprawozdania półroczne dotyczące przydziału i wykorzystania mieszkań według stanu z ostatniego dnia każdego półrocza:

1) do właściwych wojewódzkich komisji lokalowych,
2) do właściwych centralnych zarządów (w 2 egz.), a przedsiębiorstwa bezpośrednio podległe Ministrowi — do Zarządu Administracyjno-Gospodarczego.

2. Centralne zarządy na podstawie sprawozdań otrzymanych od podległych im jednostek organizacyjnych opracowują zbiorcze sprawozdania półroczne i przesyłają je wraz z 1 egz. sprawozdań otrzymanych od tych jednostek do Zarządu Administracyjno-Gospodarczego w terminie do dnia 20 stycznia i 20 lipca każdego roku.

3. Centralne zarządy obowiązane są czuwać nad należytym prowadzeniem ewidencji mieszkań przez podległe im jednostki organizacyjne.

4. Zarząd Administracyjno - Gospodarczy przesyła do Urzędu Rady Ministrów — Biura Spraw Lokalowych sprawozdania półroczne obejmujące mieszkania znajdujące się w posiadaniu resortu budownictwa przemysłowego w terminach do dnia 25 stycznia i 25 lipca każdego roku.

5. Wzór sprawozdań, o których mowa w ust. 1—4, zawiera załącznik Nr 2 do zarządzenia Nr 245 Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 listopada 1952 r.

VI. Egzekwowanie mieszkań

§ 37. W przypadku rozwiązania stosunku pracy, pracownik oraz osoby wspólnie z nim zamieszkałe, obowiązane są na żądanie zakładu pracy opróżnić mieszkanie służbowe

w terminie wskazanym w piśmie wzywającym do opróżnienia mieszkania.

Termin nie może być jednak krótszy niż 1 miesiąc.

§ 38. 1. Zakład pracy obowiązany jest dostarczyć pracownikowi opróżniającemu mieszkanie służbowe inny lokal mieszkalny (mieszkanie zastępcze), gdy rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło:

1) z winy zakładu pracy,

2) przez zakład pracy bez uzasadnionej przyczyny,

3) wskutek utraty przez pracownika zdolności do wykonywania pełnionej pracy,

4) wskutek przejścia pracownika w stan spoczynku z nabyciem praw do zaopatrzenia.

2. W przypadku śmierci pracownika zakład pracy może żądać opróżnienia mieszkania służbowego przez rodzinę zmarłego pracownika, o ile dostarczy tej rodzinie inny lokal mieszkalny. Mieszkanie zastępcze powinno odpowiadać wymogom zawartym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 4 czerwca 1952 r. w sprawie mieszkań służbowych i zakładowych (Dz. U. Nr 29, poz. 196).

3. W przypadkach opróżnienia mieszkań pracowniczych należy bezwzględnie przestrzegać przepisów zawartych w § 3 niniejszej instrukcji.

§ 39. 1. Zakład pracy powinien stale dokładać starań w celu odzyskiwania wszystkich utraconych byłych mieszkań pracowniczych i służbowych na skutek zwolnień pracowników w przypadkach przewidzianych w obowiązujących przepisach.

2. Centralne zarządy i przedsiębiorstwa powinny bezwzględnie przestrzegać zasadę, że liczba izb pozostających w ich dyspozycji nie może ulec zmniejszeniu.

§ 40. 1. Zakłady pracy powinny wystąpić o usunięcie z mieszkań służbowych i byłych pracowniczych bez dostarczenia mieszkania zastępczego:

1) b. pracowników, którzy rozwiązali stosunek służbowy na własne żądanie po dniu 6 lipca 1950 r.,

2) b. pracowników, z którymi rozwiązano stosunek służbowy z winy pracownika.

2. Zakłady pracy mogą także wystąpić o usunięcie z mieszkań służbowych i byłych pracowniczych bez dostarczenia mieszkania zastępczego byłych pracowników, którzy przed dniem 6 lipca 1950 r. rozwiązali stosunek pracy na własne żądanie — przy zachowaniu warunków ustalonych w okólniku Nr 21 Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 sierpnia 1950 r. w sprawie zasad żądania opróżnienia niektórych mieszkań służbowych lub mieszkań pracowniczych (Monitor Polski Nr A-86, poz. 1065).

3. Przepisy zawarte w ust. 1 i 2 nie mają zastosowania na terenie m. st. Warszawy wobec zarządzenia Nr 209 Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 sierpnia 1955 r. w sprawie przejęcia niektórych mieszkań do nowej dyspozycji na obszarze m. st. Warszawy (Monitor Polski Nr 75, poz. 925).

§ 41. W przypadku samowolnego zajęcia mieszkania służbowego bez tytułu prawnego (ważnego przydziału) — zakład pracy obowiązany jest natychmiast, nie później niż w ciągu 24 godzin od powzięcia o tym wiadomości, zawiadomić właściwy terenowo organ Prokuratury oraz Milicji Obywatelskiej oraz postępować zgodnie z zarządzeniem Nr 83 Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 kwietnia 1954 r. (Monitor Polski Nr A-36, poz. 500).

§ 42. W przypadku sporu co do przyczyn rozwiązania stosunku pracy, gdy jest ono połączone z opróżnieniem mieszkania służbowego lub zakładowego bez wskazania mieszkania zastępczego, pracownik może odwołać się do Ministra Budownictwa Przemysłowego.

Minister Budownictwa Przemysłowego rozstrzyga po wysłuchaniu opinii komisji powołanej przy Ministerstwie w trybie przewidzianym w zarządzeniu Prezesa Rady Ministrów Nr 157 z dnia 3 lipca 1952 r. w sprawie składu i trybu postępowania komisji powołanych do wydawania opinii co do przyczyn rozwiązania stosunku pracy (Monitor Polski Nr A-58, poz. 891).

§ 43. Przy skierowywaniu spraw o opróżnienie mieszkań do komisji lokalowych, jak również w przypadku sporu w sprawach lokalowych — należy uwzględnić również przepisy zawarte w dekrecie z dnia 18 lutego 1955 r. o właściwości organów w zakresie publicznej gospodarki lokalami (Dz. U. Nr 9, poz. 55) i w rozporządzeniu Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 18 kwietnia 1955 r. w sprawie składu, sposobu powoływania, organizacji oraz trybu postępowania komisji lokalowych (Dz. U. Nr 18, poz. 115).

9.

PISMO OKÓLNE Nr 1/KS

MINISTERSTWA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO CENTRALNA KSIĘGOWOŚĆ

Znak: KS-I/D-5e

z dnia 9 stycznia 1956 r.

w sprawie indeksu rzeczowego aktów normatywnych z zakresu rachunkowości.

Zgodnie z przeprowadzaną okresowo akcją kodyfikacyjną, Centralna Księgowość ustala w załączonym indeksie rzeczowym spis aktualnych w dniu 1 stycznia 1956 r. aktów normatywnych z zakresu rachunkowości — opracowanych przez Centralną Księgowość.

W związku z tym staje się równocześnie nieaktualny indeks rzeczowy stanowiący załącznik do pisma okólnego Nr 16 Centralnej Księgowości Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego z dnia 4 lutego 1955 r. (Biuletyn Min. Bud. Przem. Nr 3(74), poz. 20).

D Y R E K T O R

S. Wojciechowski

MINISTERSTWO
BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO
CENTRALNA KSIĘGOWOŚĆ

Załącznik do pisma okólnego Nr 1/KS
z dnia 9 stycznia 1956 r.

INDEKS RZECZOWY

aktualnych w dniu 1 stycznia 1956 r. aktów normatywnych opracowanych przez Centralną Księgowość

Dział	Pozycja		Tytuł aktu	Rodzaj aktu	Nr	Data	Nr Biuletynu
1	2	3	4	5	6	7	8
A			**BRANŻOWE PLANY KONT**				
	I		dla przedsiębiorstw budowlano-montażowych	okólnik Ministra okólnik Ministerstwa	5 77	27.1.53 16.12.54	2(24) 25(70)
	II		dla przedsiębiorstw transportowych	okólnik Ministra okólnik Ministerstwa	5 9	27.1.53 13.2.54	2(24) 6(51)
	III		dla zakładów remontowo-produkcyjnych	okólnik Ministra	5	27.1.53	2(24)
	IV		dla biur projektów	okólnik Ministra	5	27.1.53	2(24)
	V		dla jednostek nadzoru inwestycyjnego	okólnik Ministra	5	27.1.53	2(24)
	VI		dla zakładów betoniarskich i żelbetowych	zarządzenie Ministra „ „ „ „	166 75/Og. 12	15.7.52 31.10.53 7.2.55	10(17) 21(43) 3(74)
	VII		dla jednostek handlowych	„ „ „ „	70 244	31.3.52 17.12.52	— 1(23)
	VIII		dla oddziałów zaopatrzenia robotniczego	„ „	9	13.2.54	6(51)
	IX		w sprawie przedłużenia ważności branżowych planów kont oraz w zakresie ewidencji analitycznej niektórych rozdziałów	okólnik Ministerstwa	9	13.2.54	6(51)
B			**WYJAŚNIENIA I UZUPEŁNIENIA BRANŻOWYCH KOMENTARZY PLANÓW KONT**				
	I		**Środki trwałe** — w sprawie:				
		1	księgowego ujęcia zbędnych maszyn, urządzeń i sprzętu mechanicznego	pismo okólne C. K.	92	29.6.55	14(85)
		2	wprowadzenia do ksiąg środków trwałych, których eksploatację rozpoczęto	pismo okólne Dep. Ks.	25	31.3.53	—
		3	księgowego ujęcia sprzedaży niektórych mebli biurowych	pismo okólne C. K.	17	4.2.55	3(74)
		4	księgowego ujęcia budynków i budowli użytkowanych przez placówki socjalne	pismo okólne C. K. j. w.	35 89	25.2.55 21.6.55	6(77) 13(84)
	II		**Inwestycje i remonty kapitalne** — w sprawie:				
		1	umarzania inwestycji w obcych obiektach	pismo okólne Dep. Ks.	3	7.2.51	—
		2	księgowego ujęcia zaliczek na inwestycje	„ „	6-I	21.1.53	—
		3	ewidencji księgowej finansowania inwestycji niescentralizowanych limitowych	„ „	19	12.3.53	—

1	2	3	4	5	6	7	8
		4	dolnej granicy kosztów kapitalnych remontów	pismo okólne Dep. Ks.	38	10.6.53	10(32)
		5	księgowej ewidencji remontów awaryjnych	„ „	54	29.8.53	17(36)
		6	księgowej ewidencji materiałów oddanych obcym wykonawcom do przerobu w ramach zleceń inwestycyjnych	„ „	62	19.11.53	22(44)
		7	księgowego ujęcia przedawnionych i prekludowanych zobowiązań w zakresie inwestycji	„ „	89	21.6.55	13(84)
		8	księgowej ewidencji kar i grzywien dotyczących inwestycji i remontów kapitalnych oraz ewidencji księgowej inwestycji częściowo przekazanych do eksploatacji	„ „	17	11.5.54	12(57)
		9	zasad ujęcia inwestycji i remontów kapitalnych wykonywanych we własnym zakresie w czynnych przedsiębiorstwach przemysłu wielkiego i średniego	wg rozdzielnika	—	29.5.54	—
		10	ewidencji zwrotu środków P. I. z lat ubiegłych	pismo okólne C. K.	21	29.5.54	13(58)
		11	ewidencji księgowej remontów kapitalnych samochodów (ogłoszony w Monitorze Polskim Nr 40/1955 r., poz. 399)	okólnik Min. Finansów	—	12.4.55	—
		12	realizacji tytułów inwestycyjnych na dokumentację inwestycji lat przyszłych	pismo okólne C. Księg. i Dep. Inwest.	50	28.3.55	—
		13	kwalifikowania nakładów inwestycyjnych	pismo okólne C. K.	89	21.6.55	13(84)
		14	ewidencji księgowej kosztów zaplecza techniczno-gospodarczego i socjalno-bytowego	„ „	130	3.12.55	23(94)
		15	księgowego ujęcia kredytów antycypacyjnych	pismo okólne Dep. Ks.	7	12.3.54	7(52)
	III		**Środki pieniężne** — w sprawie:				
		1	odprowadzania i księgowania nadwyżek kasowych	„ „	18 25	28.6.52 14.8.52	— —
		2	ewidencji rozliczeń z grupami operacyjnymi finansowymi na podstawie upoważnień do czerpania środków w ciężar r-ku rozliczeniowego jednostki macierzystej	„ „	30	15.4.53	—
		3	wzmożenia kontroli prawidłowości zapisów księgowych na kontach rachunków bankowych	pismo okólne C. K.	120	4.10.55	18(89)
		4	ewidencji księgowej czeków limitowanych wydanych lecz niezrealizowanych oraz ewidencji księgowej czeków akceptowanych	pismo okólne Dep. Ks.	6	27.2.54	6(51)

1	2	3	4	5	6	7	8
	IV		**Rozrachunki** — w sprawie:				
		1	sposobu i trybu uzgadniania oraz potwierdzania stanu rozliczeń finansowych oraz sald należności i zobowiązań z wszelkich tytułów	pismo okólne Dep. Ks. pismo okólne C. K.	3 35	29.1.52 25.2.55	— 6(77)
		2	księgowania rozliczeń z tytułu dostaw towarów, wyrobów i usług	pismo okólne Dep. Ks.	6-VII	21.1.53	—
		3	odpisanie z ksiąg wierzytelności nieściągalnych, przedawnionych i prekludowanych	" "	9	4.2.53	—
		4	rozrachunków wewnętrznobranżowych	" "	6 IV	21.1.53	—
		5	uzgadniania sald zerowych na kontach rozrachunków	" "	6-VI	21.1.53	—
		6	stemplowania faktur, not i innych dowodów mających charakter rachunków	" "	15	23.2.53	—
		7	księgowego ujęcia zobowiązań przedawnionych i prekludowanych w zakresie inwestycji	pismo okólne C. K.	89	21.6.55	13(84)
		8	zasad księgowej ewidencji rozliczeń okresowych	" "	60	10.10.53	19(41)
		9	przesyłania do kontrahentów zawiadomień o poleceniach przelewów	" "	11	31.3.54	9(54)
		10	trybu postępowania z końcowymi saldami na kontach należności i zobowiązań	" "	21	29.5.54	13(58)
		11	wytycznych w zakresie kontroli terminowego regulowania należności	" "	29	15.9.54	19(64)
		12	ewidencji księgowej obrotów dokonywanych przez jednostki bud. przem. z oddziałami zaop. materiał	" "	20	8.2.55	3(74)
	V		**Rozliczenia z budżetem** — w sprawie:				
		1	rozliczeń z budżetem oraz zasad prowadzenia wyodrębnionej księgowości przez centralne zarządy	pismo okólne Dep. Ks. pismo okólne C. K.	12 89	26.4.54 21.6.55	— 13(84)
		2	zasad ewidencji księgowej rozliczeń z budżetem w przedsiębiorstwach i zakładach	pismo okólne Dep. Ks.	13	26.4.54	10(55)
		3	księgowego ujęcia dotacji dla stołówek w O.Z.R.	pismo okólne C. K.	25	15.9.54	19(64)
		4	ewidencji sum uzyskanych na sfinansowanie przeceny w jednostkach handlowych	wg rozdzielnika	—	26.7.55	—
	VI		**Materiały** — w sprawie:				
		1	stosowania konta 124	pismo okólne Dep. Ks.	6-XI	21.1.53	—
		2	ewidencyjnych cen materiałów	pismo okólne C.Z. Zaop. Mat. Techn. i C. Ks.	2	20.1.53	—

1	2	3	4	5	6	7	8
		3	ewidencji materiałów zgłoszonych do upłynnienia	pismo okólne Dep. Ks.	24	14.8.52	—
		4	ewidencji księgowej rozliczeń z tytułu mank, ubytków i strat	„ „	6-III	21.1.53	—
		5	księgowego ujęcia mank, ubytków i strat, w materiałach zakupionych ze środków inwestycyjnych	„ „	33	25.4.53	—
		6	księgowego ujęcia i rozliczania mank, ubytków i strat na materiałach w jednostkach nadzoru inwestycyjnego	„ „	37	9.6.53	10(32)
		7	księgowego ujęcia niedoborów i nadwyżek materiałowych	„ „	34	22.11.54	26(71)
		8	upoważnienia do zatwierdzania niedoborów podlegających odpisaniu na straty	polecenie służb. Ministra	11	25.8.53	—
		9	zasad księgowej ewidencji opakowań i rozliczeń z tego tytułu	pismo okólne Dep. Ks. „ „ pismo okólne C. K. „ „	61 62 18 103	10.10.53 19.11.53 11.5.54 26.7.55	19(41) 22(44) 12(57) 16(87)
		10	materiałów inwestora	„ „	15	10.3.54	11(56)
		11	ewidencji drobnych zakupów materiałowych	„ „	21	29.5.54	13(58)
		12	uzgadniania ewidencji materiałowej ilościowo-wartościowej z ewidencją ilościową	„ „	26	15.9.54	19(64)
		13	ewidencji księgowej drewna z odzysku oraz przerobu drewna odpadowego	„ „	116	26.9.55	18(89)
		14	przeszacowania zapasów oraz księgowego ujęcia wyników ich przeceny	okólnik Ministerstwa	70	24.12.55	—
		15	ewidencji księgowej związanej ze zbiórką złomu	pismo okólne C. K.	94	30.6.55	14(85)
	VII		**Przedmioty nietrwałe** — w sprawie:				
		1	tymczasowych zasad księgowania przedmiotów nietrwałych o niskiej wartości	okólnik Ministra	66	28.8.52	—
		2	narzędzi i przyrządów specjalnych nie podlegających przeksięgowaniu na konto środków trwałych	pismo okólne Dep. Ks. „ „ pismo okólne C. K.	18 53 31	5.3.53 28.8.53 23.11.54	— 17(39) 24(69)
		3	zasad ewidencji przedmiotów nietrwałych	pismo okólne Dep. Ks.	20	18.3.53	—
		4	ewidencji księgowej książek i czasopism wchodzących w skład biblioteki fachowej	pismo okólne C. K.	14	28.6.54	13(58)
	VIII		**Płace** — w sprawie:				
		1	księgowego ujęcia roszczeń oraz potrąceń z tytułu naruszenia dyscypliny pracy	pismo okólne Dep. Ks.	33	5.10.51	—

1	2	3	4	5	6	7	8
		2	księgowego ujęcia funduszu premiowego w biurach projektów	pismo okólne Dep. Ks.	36	18.10.51	—
		3	sposobu obliczania oraz księgowego ujęcia roszczeń w stosunku do pracowników budowy w związku z naruszeniem dyscypliny płac	„ „	39	30.12.52	—
		4	księgowego ujęcia wynagrodzeń wydawanych w naturze	„ „	40 63	19.6.53 22.12.53	11(33) 1(46)
		5	wynagradzania niektórych pracowników finansowo-księgowych zatrudnionych w przedsiębiorstwach budowlano-montażowych	zarządzenie Ministra	117	22.11.55	21(92)
	IX		**Fundusze** — w sprawie:				
		1	księgowań na koncie funduszu statutowego	pismo okólne Dep. Ks.	16	10.5.54	11(56)
		2	księgowego ujęcia funduszu środków obrotowych oraz narzutów w jednostkach administracyjnych utrzymywanych z narzutów	pismo okólne C. K.	89	21.6.55	13(84)
		3	księgowego ujęcia wydatków dokonywanych z Funduszu Zakładowego	wg rozdzielnika	—	30.6.55	—
		4	utworzenia rezerwy na należności z tytułu niedoborów w przedsiębiorstwach handlowych	wg rozdzielnika	—	24.2.55	—
	X		**Kredyty** — w sprawie:				
		1	księgowego ujęcia kredytu normatywnego w jednostkach handlowych	wg rozdzielnika	—	20.11.53	—
		2	księgowego ujęcia kredytów antycypacyjnych	pismo okólne C. K.	7	12.3.54	7(52)
		3	wzmożenia kontroli prawidłowości zapisów księgowych na kontach rachunków i kredytów bankowych	pismo okólne C. K.	120	4.10.55	18(89)
	XI		**Koszty** — w sprawie:				
		1	księgowego ujęcia kosztów postoju wagonów kolejowych	pismo okólne Dep. Ks. „ „	6-VIII 8	21.1.53 12.3.54	— 7(52)
		2	księgowego ujęcia kosztów związanych z działalnością normalizacyjną	„ „	6-X	21.1.53	—
		3	opłat manipulacyjnych dla CBOM od wartości przydzielanych nieodpłatnie maszyn	„ „	24	31.3.53	—
		4	ewidencji księgowej kosztów związanych z usługami wozaków	„ „	34	9.6.53	10(32)
		5	księgowego ujęcia nakładów na siłę zorganizowaną	„ „	41	22.6.53	11(33)
		6	księgowego ujęcia nagród	„ „	44	8.7.53	12(34)

1	2	3	4	5	6	7	8
		7	księgowego ujęcia różnic cen cegły i żwiru	pismo okólne Dep. Ks.	47	13.8.53	16(38)
		8	klasyfikacji kosztów handlowych	wg rozdzielnika	—	9.12.53	—
		9	księgowego ujęcia kar i grzywien	pismo okólne Dep. Ks.	3	1.2.54	5(50)
		10	ewidencji i rozliczenia kosztów eksploatacji sprzętu	„ „	6	27.2.54	6(51)
		11	nomenklatury kosztów ogólnofabrycznych		—	30.4.54	—
		12	zasad rozliczania kosztów dodatkowych zatrudnienia robotników zamiejscowych (ogłoszone w Monitorze Polskim Nr A-49, poz. 677 z 1954 r.)	zarządzenie Ministra	—	4.5.54	—
		13	ewidencji księgowej kosztów związanych z wymianą silników	pismo okólne Dep. Ks.	19	20.5.54	12(57)
		14	ewidencji księgowej ogumienia	„ „	20	20.5.54	12(57)
		15	księgowego ujęcia wpływów otrzymywanych od PKP z tytułu premii za przedterminowe załadowanie lub wyładowanie wagonów	pismo okólne C. K.	24	15.9.54	19(64)
		16	księgowego ujęcia w oddziałach zaopatrzenia robotniczego amortyzacji	„ „	25	15.9.54	19(64)
		17	księgowego ujęcia rozliczeń z tytułu wykorzystania próżnych przebiegów ciężarowych pojazdów samochodowych	„ „	28	15.9.54	19(64)
		18	księgowego ujęcia produkcji ubocznej	wg rozdzielnika	—	10.11.54	—
		19	ewidencji kosztów z tytułu zatrudnienia robotników zamiejscowych w bazach sprzętu	pismo okólne C. K.	32	26.11.54	24(69)
		20	ewidencji kosztów wydziałów pomocniczych w przemyśle wielkim i średnim	wg rozdzielnika	—	28.1.55	—
		21	ujęcia księgowego kosztów lat ubiegłych oraz księgowań na koncie strat i zysków	pismo okólne C. K.	49	24.3.55	8(79)
		22	analitycznej ewidencji kosztów działalności podstawowej w biurach projektów	„ „	89	21.6.55	13(84)
		23	księgowego ujęcia kosztów akcji łączności miasta ze wsią	„ „	89	21.6.55	13(84)
		24	księgowego ujęcia narzutów w jednostkach administracyjnych utrzymywanych z narzutów	„ „	89	21.6.55	13(84)
		25	ewidencji księgowej drewna z odzysku oraz przerobu drewna odpadowego	„ „	120	26.9.55	18(89)
		26	ewidencji księgowej związanej ze zbiórką złomu	„ „	94	30.6.55	14(85)
		27	amortyzacji zbędnych maszyn, urządzeń i sprzętu mech.	„ „	92	29.6.55	14(85)

1	2	3	4	5	6	7	8
		28	przeszacowania wyrobów gotowych półfabrykatów i prod. w toku	okólnik Ministerstwa	70	24.12.55	—
		29	ewidencji księgowej kosztów przerzutów materiałów gospodarczo nieuzasadnionych	pismo okólne C. K.	131	10.12.55	23(94)
		30	ewidencji księgowej kosztów delegacji prac. zamiejscowych	pismo okólne C. K. wg rozdzielnika	131 —	10.12.55 16.7.55	23(94) —
		31	ewidencji księgowej kosztów delegacji personelu transportowego	pismo okólne C. K.	131	10.12.55	23(94)
		32	ewidencji narzutu kosztów ogólnych na produkcję pomocniczą, sprzęt i transport	„ „	131	10.12.55	23(94)
	XII		**Sprzedaż** — w sprawie:				
		1	ewidencji faktur podwykonawców	pismo okólne Dep. Ks.	22	27.3.53	—
		2	ewidencjonowania skreśleń i uzupełnień faktur za roboty wykonane w latach ubiegłych	pismo okólne C. Księg. i Dep. Planowania	117	26.9.55	—
	XIII		**Gospodarka nieprzemysłowa** — w sprawie:				
		1	ewidencji kosztów i dochodów gospodarki pozazakładowej	pismo okólne Dep. Ks. pismo okólne C. K.	27 93	9.4.53 3.6.55	— 14(85)
C			**Inwentaryzacja** — w sprawie:				
		1	stosowania instrukcji dotyczącej zasad i sposobu przeprowadzania ciągłej inwentaryzacji	okólnik Ministerstwa	21	5.4.55	8(79)
		2	wytycznych w zakresie przeprowadzania inwentaryzacji	pismo okólne C. K. okólnik Ministerstwa	29 58	15.9.54 29.9.54	19(64)
		3	trybu inwentaryzacji książek w bibliotekach fachowych	pismo okólne C. K.	13	28.1.55	2(73)
		4	przeprowadzenia rocznej inwentaryzacji w 1955 r.	okólnik Ministerstwa	56	30.9.55	—
D			**Sprawozdawczość** — w sprawie:				
		1	sprawozdań finansowych przedsiębiorstw pod przymusowym zarządem	pismo okólne Dep. Ks.	38	24.12.52	—
		2	bilansu otwarcia nowopowstałych przedsiębiorstw	„ „	35	9.6.53	10(32)
		3	przyjmowania okresowych sprawozdań finansowych (zarządzenie Min. Finansów z dnia 10.III.55 r. ogłoszone w Monitorze Polskim Nr 34/1955 r., poz. 327)	instrukcja Dep. Ks. pismo okólne Dep. Ks. pismo okólne C. K.	7 58 27	29.6.53 26.9.53 15.2.55	11(33) 18(40) 4(75)
		4	znakowania niewypełnionych pozycji sprawozdań finansowych	pismo okólne Dep. Ks.	45	4.7.53	12(34)
		5	rozdzielnika sprawozdawczości finansowej niektórych jednostek wykonawstwa inwestycyjnego	„ „	59	2.10.53	19(41)
		6	zatwierdzania rocznych sprawozdań finansowych	okólnik Ministerstwa	13	2.3.54	—

1	2	3	4	5	6	7	8
		7	zasad ujęcia zmian danych bilansu otwarcia	pismo okólne C. K.	22	31.5.54	13(58)
		8	obowiązku przedkładania księgi remanentów przy przyjmowaniu kwartalnych sprawozdań finans. oraz w sprawie jej kontroli	„ „	23	15.9.54	19(64)
		9	terminów oraz rozdzielnika sprawozdań finansowych jednostek stanowiących w ramach C. Zarządów odrębny pion bilansowy	pismo okólne C. K.	27	15.9.54	19(64)
		10	okresowego informowania budów o ekonomicznych wynikach budów i obiektów	okólnik Ministerstwa	33	9.6.54	13(58)
		11	zasad sporządzania rocznych sprawozdań finansowych	„ „ „ „	80 68	23.12.54 9.12.55	26(71) 23(94)
		12	kolegialnego rozpatrywania kwartalnych i rocznych sprawozdań finansowych	„ „	82	27.12.54	26(71)
		13	wewnętrznej finansowej sprawozdawczości statystycznej produkcji pomocniczej	pismo okólne C. Ks. oraz Dep. Planowania	72	3.5.55	—
		14	terminów złożenia rocznych sprawozdań finansowych za 1955 r.	okólnik Ministerstwa	68	9.12.55	23(94)
		15	terminów złożenia sprawozdań finansowych za m-ce: styczeń, luty i marzec 1956 r.	„ „	72	30.12.55	1(96)
		16	wykazywania na r-ku strat i zysków kosztów i dochodów gospodarki nieprzemysłowej	wg rozdzielnika	—	7.7.55	—
E			**Organizacja i technika prac księgowych —** w sprawie:				
		1	planowania i kontroli pracy komórek finansowo-księgowych w oparciu o harmonogramy	zarządzenie Ministra pismo okólne Dep. Ks.	173 31	29.11.51 10.11.52	— —
		2	zasad prowadzenia księgowości w jednostkach wielozakładowych	okólnik Ministra	19	21.3.52	—
		3	zasad prowadzenia analitycznej księgowości inwestycyjnej	„ „ „ „	58 2	4.8.52 4.1.53	— —
		4	czarno-czerwonego storna	pismo okólne Dep. Ks.	6-II	21.1.53	—
		5	jakości i terminowości dokumentacji pierwotnej	okólnik Ministra	36	29.6.53	—
		6	wyodrębnionej księgowości scentralizowanej rezerwy awaryjnej	wg rozdzielnika	—	11.11.53	—
		7	mechanizacji rozliczeń materiałowych	okólnik Ministerstwa	42	1.7.55	—
		8	znakowania dokumentacji pierwotnej	„ „	63	29.12.53	1(46)
		9	stosowania indeksu materiałowego	zarządzenie Ministra pismo okólne Dep. Ks. pismo okólne C. K. wg rozdzielnika	86/Og. 1 33 —	25.11.53 18.1.54 23.2 55 28.9.55	w indeksie — 5(76) —

1	2	3	4	5	6	7	8
		10	stosowania uproszczonej ewidencji materiałowej	okólnik Ministerstwa	2	12.1.54	3(48)
		11	księgowości rejestrowej	„ „	36	25.6.55	przy instrukcji
		12	wzorów druków stosowanych w rachunkowości przez jednostki budownictwa przemysłowego	„ „	35	25.6.55	14(85)
		13	zadań instruktorów wewnętrznych i spływu dokumentów w jednostkach objętych zmechanizowaniem rozliczeń materiałowych	wg rozdzielnika	—	28.5.55	—
F			**Rewizje** — w sprawie:				
		1	kontroli finansowej przedsiębiorstw przez organa kontrolno-rewizyjne Ministerstwa Finansów	pismo okólne Dep. Ks.	17	25.6.52	—
		2	planów rewizji	wg rozdzielnika	—	4.8.55	—
G			**Różne** — w sprawie:				
		1	praw i obowiązków głównych księgowych zjednoczeń w związku z działalnością oddziałów zaop. robotniczego	okólnik Ministerstwa	52	31.8.55	—
		2	przejmowania i oddawania spraw przez st. księg. oddziałów zaop. robotniczego	pismo okólne Dep. Ks.	33	26.11.54	1(72)
		3	właściwego wykonywania przez jednostki bud. przem. przepisów uchwały Rady Ministrów z dnia 20.I.1950 r. w sprawie praw i obowiązków głównych (starszych) księgowych	okólnik Ministra	88	11.1.52	15(22)
		4	organizacyjnego podporządkowania głównych (starszych) księgowych	pismo okólne C. K. i Dep. Organiz.	41	12.3.55	7(78)
		5	protokólarnego przejmowania obowiązków przy zmianach na stanowiskach kierowników budów i obiektów	zarządzenie Ministra	34	1.4.55	8(79)

10.

PISMO OKÓLNE Nr 5/PL/KC

MINISTERSTWA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO

DEPARTAMENT PLANOWANIA I DEPARTAMENT KOSZTORYSÓW I CEN

z dnia 21 stycznia 1956 r.

w sprawie stosowania nowej podstawy fakturowania i określania wartości produkcji w biurach projektów budownictwa przemysłowego w 1956 r.

W związku z szeregiem zapytań zainteresowanych jednostek Departament Planowania w porozumieniu z Departamentem Kosztorysów i Cen wyjaśnia, co następuje:

1. Utrzymanie w planach dyrektywnych na r. 1956 i w zatwierdzonych planach na I kwartał obok nowych cen cennikowych na 1956 r. — cen niezmiennych nie może być interpretowane w sensie zachowania dotychczasowej zasady fakturowania w cenach niezmiennych z zastosowaniem bonifikaty.

Ceny niezmienne są przejściowo utrzymane w planach na 1956 r. jedynie jako pomocniczo-analityczna podstawa do określenia proporcji nowych cen w stosunku do poziomu cen obowiązujących w latach ubiegłych.

2. Fakturowanie produkcji w r. 1956, ustalanie zadań produkcyjnych według wartości i ocena wartościowego wykonania zadań następuje w oparciu o nowowprowadzone cenniki.

3. W razie braku cenników dla poszczególnych prac projektowych powinna być stosowana kalkulacja indywidualna oparta o pracochłonność rzeczywistą i stawkę godzinową na

r. 1956 przy założeniu wydajności przyjętej do planu na r. 1956. Stosowanie kalkulacji indywidualnej powinno być maksymalnie ograniczone.

4. Zaleca się systematyczne badanie udziału prac projektowych fakturowanych wg kalkulacji indywidualnej w całości produkcji projektowej poszczególnych biur wg rodzaju tych prac. Ma to na celu dodatkowe ustalenie cenników dla prac nie ujętych dotychchczas w cennikach.

V-DYREKTOR DEPARTAMENTU KOSZTORYSÓW I CEN	DYREKTOR DEPARTAMENTU PLANOWANIA
Inż. Z. Kończak	**Inż. W. Kulesza**

11.

PISMO OKÓLNE Nr 7/ZT

MINISTERSTWA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO

ZARZĄD TECHNIKI

z dnia 14 stycznia 1956 roku

w sprawie stosowania wywaru posiarczynowego do betonu.

Wprowadza się do stosowania nową „instrukcję tymczasową o stosowaniu wywaru posiarczynowego jako środka uplastyczniającego do betonu", stanowiącą załącznik do niniejszego pisma okólnego.

Jednocześnie anuluje się analogiczną instrukcję tymczasową, wydaną przy piśmie okólnym Nr 2 z dnia 10 marca 1954 r. (Biul. MBPrzem. Nr 7(54), poz. 44).

V-DYREKTOR
ZARZĄDU TECHNIKI

Mgr inż. Wł. Andrzejewski

INSTRUKCJA TYMCZASOWA

o stosowaniu wywaru posiarczynowego jako środka uplastyczniającego do betonu

1. Wstęp

1.1. Instrukcja niniejsza podaje wytyczne stosowania do betonu wywaru posiarczynowego, charakterystykę stosowanych wywarów posiarczynowych oraz sposób kontroli betonu wykonanego z dodaniem wywaru.

1.2. Dodawanie wywaru posiarczynowego do mieszanki betonowej ma na celu zmniejszenie zużycia cementu przy zachowaniu pierwotnej wytrzymałości betonu.

2. Własności betonu z dodatkiem wywaru posiarczynowego

Beton z dodatkiem wywaru posiarczynowego posiada niżej podane własności:

2.1. Większą plastyczność, która pozwala na obniżenie ilości wody zarobowej o 8—10% przy zachowaniu założonej konsystencji i na obniżenie ilości cementu o 8—10%, zachowując ten sam stosunek $\frac{c}{w}$

2.2. Większą przyczepność do stali zbrojeniowej (średnio o 6—8%).

2.3. Mniejszą nasiąkliwość (nasiąkliwość ciężarowa zmniejsza się średnio o około 6%), a zatem i większą odporność na działanie mrozu,

2.4. Dłuższy okres wiązania i twardnienia,

2.5. Większą przyczepność do deskowania,

2.6. Nieco mniejszy skurcz,

2.7. Większą wodoszczelność,

2.8. Nieco mniejszy ciężar objętościowy.

3. Zakres stosowania betonu z dodatkiem wywaru

3.1. Beton z dodatkiem wywaru posiarczynowego może być stosowany do konstrukcji betonowych i żelbetowych dla marek betonu w granicach „140" — „250". Stosowanie betonu z dodatkiem wywaru posiarczynowego dla marek betonu poniżej „140" powoduje znaczne zmniejszenie efektu uplastycznienia, zaś dla marek betonu powyżej „250" powoduje obniżenie wytrzymałości.

3.2. Zastosowanie wywaru posiarczynowego jako plastyfikatora nie zwalnia z obowiązku stosowania się do przepisów normy PNB-06250 p. 3.3.6. tabl. 9, określającego minimalnie użycie cementu w zależności od rodzaju konstrukcji.

3.3. Dodatek wywaru posiarczynowego można stosować do betonu zarówno przy użyciu cementu portlandzkiego jak i cementu hutniczego.

3.4. Stosowanie dodatku wywaru posiarczynowego w niczym nie narusza ani nie ogranicza przepisów stosowania do betonu chlorku wapnia. Chlorek wapnia może być stosowany do betonu wykonywanego z dodatkiem wywaru posiarczynowego w tych samych ilościach co i do betonu bez tego dodatku.

3.5. W szczególności zaleca się stosowania dodatku wywaru w wytwórniach elementów betonowych prefabrykowanych, w centralnych wytwórniach betonu, oraz wszedzie tam. gdzie zapewnione być może ściśle dozowanie wszystkich składników mieszanki betonowej, a więc i ciekłego wywaru posiarczynowego.

3.6. Specjalnie zalecane jest dodawanie wywaru do masy betonowej podawanej za pomocą pomp z uwagi na poprawienie lepkości masy i zmniejszenie tendencji do rozwarstwienia się jej w czasie transportu i układania.

4. Warunki techniczne dla wywarów posiarczynowych stosowanych do uplastycznienia mieszanki betonowej

4.1. Wywar posiarczynowy stosowany do uplastycznienia mieszanki betonowej jest produktem ubocznym (odpadkowym) przy produkcji celulozy metodą siarczynową. Wywar otrzymany jest z ługów pocelulozowych poddanych fermentacji alkoholowej.

4.2. Wywar posiarczynowy ma wygląd cieczy barwy ciemnego piwa o charakterystycznym zapachu.

4.3. Skład chemiczny wywarów posiarczynowych nie jest jednolity i waha się w zależności od rodzaju surowca (gatunku drewna) i zastosowanego procesu technologicznego otrzymywania celulozy.

Przeciętna charakterystyka wywarów posiarczynowych przedstawia się następująco:

1) Ciężar właściwy wywaru g/cm³	1,162—1,320
2) PH (stężenie jonów wodorowych)	4—7
3) Zawartość suchej substancji w 1 kg wywaru	32,85—62,54%
4) Składniki suchej substancji:	
a) kwas lignosulfonowy	55—70%
b) substancje redukujące (cukry)	4—12%

4.3.1. Mogą być również stosowane wywary o większym rozcieńczeniu.

4.4. Przy porównaniu składu chemicznego wywaru posiarczynowego (stosowanego na budowie) z wyżej wymienioną charakterystyką należy zwrócić szczególną uwagę, aby zawartość substancji redukujących była jak najmniejsza i nie przekroczyła w żadnym razie 20% w stosunku do ciężaru suchej substancji wywaru.

4.5. Wywary posiarczynowe dostarczone na budowę powinny posiadać metrykę sporządzoną przez zakład wytwarzający z podaniem pochodzenia, określeniem zawartości suchej substancji, PH, zawartości substancji redukujących i kwasu lignosulfonowego oraz datę produkcji.

Przy zamawianiu wywaru należy podać wytwórni cel, do którego ma być użyty wywar oraz zastrzec sobie maksymalną dopuszczalną zawartość w nim substancji redukujących (cukrów).

5. Metoda oznaczania suchej substancji w wywarze posiarczynowym

Parownicę o Ø 5—8 cm odważa się na wadze technicznej z dokładnością do 0,05 g. Do parownicy wlewa się 100 ml dostarczonego na budowę wywaru posiarczynowego (odmierzonego w cylindrze miarowym) i odparowuje do sucha na łaźni wodnej. Pozostałość po odparowaniu suszy się w suszarce w temperaturze 100—105° do stałego ciężaru.

Zawartość suchej substancji w 1 litrze wywaru oblicza się ze wzoru:

$$S = \frac{P_1 - P}{V}$$

gdzie:

P — ciężar parownicy w g
P_1 — ciężar parownicy wraz z suchą substancją w g
S — zawartość suchej substancji w g na 1 ltr. wywaru
V — odmierzona do oznaczenia wskaźnika S objętość wywaru w litrach.

6. Ilość wywaru posiarczynowego dodawanego do betonu

6.1. Ilość dodawanego wywaru posiarczynowego jest zależna od składu mineralnego i stopnia zwietrzenia cementu, rodzaju wypełniacza i składu mieszanki betonowej. Jako praktyczną ilość dodawanego wywaru posiarczynowego ustala się 0,15% jego suchej substancji w stosunku ciężarowym do ilości cementu w mieszance betonowej (p. przykład p. 9).

6.2. Przekroczenie ilości 0,15% dodatku suchej substancji wywaru posiarczynowego jest niedopuszczalne. Biorąc pod uwagę warunki wytwarzania betonu na budowie zwraca się szczególną uwagę na dokładne dozowanie wywaru, gdyż przekroczenie ilości 0,15% dodatku spowoduje obniżenie wytrzymałości betonu. Natomiast mniejsza ilość dodatku niż 0,15% nie da spodziewanego efektu plastyczności.

7. Wymagania w stosunku do składników mieszanki betonowej oraz wykonania betonu z dodatkiem wywaru posiarczynowego

7.1. Beton z dodatkiem wywaru posiarczynowego wykonuje się w ten sam sposób i przy użyciu tych samych składników, co beton bez dodatku.

Istotna różnica polega na wprowadzeniu do mieszanki betonowej wywaru posiarczynowego w określonej w p. 6.1 ilości. Wywar posiarczynowy wprowadza się do mieszanki betonowej, uprzednio dokładnie wymieszany z wodą zarobową. Przez wprowadzenie do mieszanki betonowej dodatku posiarczynowego w ilości 0,15% jego suchej substancji w stosunku do ciężaru cementu, zmniejszy się o 8—10% potrzebna ilość wody zarobowej. Urabialność zarobionej mieszanki betonowej nie zmniejszy się mimo zmniejszenia o 8—10% ilości wody zarobowej.

7.2. Przy wykonywaniu betonu z dodatkiem wywaru posiarczynowego powinny być zachowane niżej podane przepisy ogólne.

7.2.1. Woda do zarabiania mieszanki betonowej powinna znajdować się w specjalnym do tego celu przeznaczonym zbiorniku (kadź), w którym nastąpi jej wymieszanie z wywarem (w stosunku odpowiadającym 0,15% suchej substancji wywaru do ciężaru cementu).

7.2.2. W celu zachowania ścisłego dozowania ilości wywaru i wody zarobowej na budowie należy:

a) zbiorniki na wodę zarobową dokładnie wycechować:
b) do odmierzania potrzebnej ilości wywarów stosować wycechowane naczynie lub urządzenie zapewniające dokładność dozowania.

7.2.3. W pobliżu zbiornika(ków) z wodą zarobową powinien być zmagazynowany odpowiedni zapas wywaru. Zbiornik do przechowywania wywaru powinien gwarantować zabezpieczenie przed jakimkolwiek zanieczyszczeniem, wysychaniem i zamarzaniem.

7.2.4. Przed dodaniem odpowiedniej ilości wywaru do wody zarobowej, należy znajdujący się w zbiorniku wywar wymieszać.

7.3. Wobec zwiększonej przyczepności betonu wykonanego z dodatkiem wywaru posiarczynowego należy deskowanie od strony betonu smarować ksylamitem lub mlekiem wapiennym.

7.4. Jakość betonu, wytwarzanego na budowie z dodatkiem wywaru posiarczynowego powinna być szczególnie starannie i bieżąco kontrolowana.

7.5. Ze względu na powstające pęcherzyki powietrza, wynikające z obecności w wywarze posiarczynowym kwasu

lignosulfonowego, należy w celu ich usunięcia stosować mechanicznie zagęszczenie betonu.

7.6. Beton z wywarem posiarczynowym po stwardnieniu powinien być szczególnie starannie pielęgnowany przez polewanie w okresie przynajmniej 10 dni od chwili jego wykonania.

8. **Kontrola dozowania wywaru posiarczynowego i kontrola jakości betonu wykonanego z dodatkiem wywaru posiarczynowego**

8.1. W zakresie kontroli dozowania wywaru posiarczynowego i kontroli jakości betonu wykonanego z dodatkiem wywaru posiarczynowego laboratorium polowe ma niżej podane obowiązki.

8.1.1. Oznaczenie ilości suchej substancji w wywarze.

8.1.2. Przeliczenie ilości suchej substancji wywaru wyliczonej w stosunku ciężarowym do cementu na ilość ciekłego wywaru w stosunku objętościowym do wody zarobowej. Ilość wywaru, którą należy dodać do wody zarobowej, wylicza się ze wzoru:

$$W_1 = 0{,}0015 \frac{C}{S} \times 1000$$

gdzie:

C — ilość cementu w kg na 1 m^3 betonu
S — ilość suchej substancji w g/l
W_1 — ilość wywaru w litrach na 1 m^3 betonu, którą należy dodać do wody zarobowej.

8.1.3. Kontrolowanie jakości betonu wykonanego z dodatkiem wywaru posiarczynowego.

8.1.4. Laboratorium polowe obowiązane jest wpisać do dziennika laboratoryjnego dane odnośnie zarobów doświadczalnych, jak również i betonu ułożonego w konstrukcjach.

Zapisy te mają zawierać m. innymi dane:

a) określonego składu mieszanki betonowej z podaniem ilości cementu, wywaru i wody na 1 m^3 betonu,

b) konsystencji masy betonowej,

c) wytrzymałości na ściskanie próbek betonowych,

d) uzyskaną oszczędność cementu w procentach i w kg.

Ponadto do obowiązków laboratorium polowego należy okresowe sprawdzanie dokładności dozowania wywaru i dokonywania pozostałych czynności przewidzianych odpowiednimi zarządzeniami co do prawidłowego i racjonalnego wykonania betonu.

8.2. Ustalony przez laboratorium polowe skład mieszanki betonowej z dodatkiem wywaru posiarczynowego potwierdza kierownik robót.

8.3. Niezbędne jest przeprowadzenie instruktażu załogi zatrudnionej przy sporządzaniu betonu z dodatkiem środka uplastyczniającego.

9. **Przykład obliczenia ilości składników mieszanki betonowej z dodatkiem wywaru posiarczynowego**
(o zawartości substancji redukujących (cukrów) nie przekraczającej 20% w stosunku do suchej substancji wywaru).

Projektowana mieszanka betonowa bez dodatku plastyfikatora

cementu 300 kg

kruszywa 1870 kg $\frac{C}{W} = 1{,}5$

wody 200 l

Przy zastosowaniu dodatku 0,15% suchej substancji wywaru posiarczynowego ilości cementu i wody zarobowej zmniejsza się o 10%. Ilość wywaru np. o zawartości 150 g (suchej substancji w 1 litrze wywaru), którą należy dodać do wody zarobowej:

$$W_1 = 0{,}0015 \frac{C}{S} \times 1000 = 0{,}0015 \frac{300}{150} \times 1000 = 3 \text{ l}$$

Od zmniejszonej ilości wody zarobowej odejmuje się ilość ciekłego wywaru

$$180 - 3 = 177 \text{ l}$$

Uwzględniając zmniejszoną ilość cementu i wody należy ze wzoru absolutnych objętości wyliczyć ostateczny skład mieszanki betonowej na 1 m^3 betonu.

$$\frac{270}{3{,}1} + \frac{K}{2{,}65} + 177 + 3 = 1000$$

$$K = 2{,}65\,(1000 - 177 - 3 - 87{,}2) = 1942 \text{ kg}$$

Skład mieszanki betonowej z dodatkiem wywaru będzie następujący:

cementu	270 kg
kruszywa	1942 kg
wody	177 l
wywaru	3 l

Przy przeliczeniu na mieszankę roboczą należy uwzględnić ilość wody zawartej w kruszywie na skutek naturalnej wilgotności jeżeli np. kruszywo o wilgotności 2% zawiera

$$1942 \times 0{,}02 = 39 \text{ l wody}$$

to dla projektowanej mieszanki roboczej należy stosować następujący skład:

cementu		270 kg
kruszywa	1942 + 39 =	1981 kg
wody	177 — 39 =	138 l
wywaru		3 l

12.

PISMO OKÓLNE Nr 8/KC

MINISTERSTWA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO DEPARTAMENT KOSZTORYSÓW I CEN

z dnia 24 stycznia 1956 r.

w sprawie cen wyrobów produkcji pomocniczej w 1956 r.

W związku z zapytaniami na temat cen wyrobów produkcji pomocniczej Departament Kosztorysów i Cen — po uzgodnieniu z Departamentem Kosztów i Polityki Cen Pań-

stwowej Komisji Planowania Gospodarczego, wyjaśnia, co następuje:

1. W przedsiębiorstwach budownictwa przemysłowego obowiązują od dnia 1 stycznia 1956 roku nowe cenniki na artykuły zaopatrzeniowe i inwestycyjne. Zestawienie cenników podane jest w piśmie okólnym Departamentu Kosztów i Polityki Cen PKPG Nr 11 z dnia 7 września 1955 r. w sprawie spisu cenników artykułów zaopatrzeniowych i inwestycyjnych oraz taryf (Biuletyn PKPG Nr 21, poz. 81).

2. Zasady przeceny wartości materiałów dla celów księgowania omawia wydany przez Centralną Księgowość Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego okólnik Nr 70 z dnia 24 grudnia 1955 r. w sprawie przeszacowania zapasów oraz księgowego ujęcia wyników ich przeceny.

3. Przy fakturowaniu wyrobów produkcji pomocniczej należy przyjąć następujące zasady określenia ceny:

1) wyroby, których wysyłka nastąpiła po 1 stycznia 1956 r., bez względu na datę zamówienia, jego potwierdzenia lub datę zawarcia umowy, są wyceniane z uwzględnieniem zmiany cen, wprowadzonej z dniem 1 stycznia 1956 r.,

2) wyroby, figurujące w cennikach obowiązujących w 1956 r. są sprzedawane po cenach cennikowych,

3) wyroby, nie figurujące w żadnym cenniku obowiązującym w 1956 r. są sprzedawane po cenie ustalonej zgodnie z przepisami zarządzenia Ministra Budownictwa Przemysłowego z dnia 7 lutego 1955 r. w sprawie trybu ustalania cen na produkty nietypowe i usługi nietypowe, wykonywane przez przedsiębiorstwa budownictwa przemysłowego na rzecz przedsiębiorstw gospodarki uspołecznionej (Monitor Polski Nr 17, poz. 179) — przy przyjęciu elementów kalkulacyjnych obowiązujących w roku 1956.

V-DYREKTOR DEPARTAMENTU

Mgr inż. Z. Kończak

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
Ministerstwo Budownictwa Przemysłowego
Warszawa, Krucza 24/26. Telefon 834-81
Telefon wewnętrzny: Redakcji 400; Administracji 303
Prenumerata: roczna zł 30.—, numer pojedynczy zł 1.— Prenumeratę należy przekazywać do V Oddziału Miejskiego N.B.P. w Warszawie na konto o brzmieniu: Ministerstwo Budownictwa Przemysłowego, Zarząd Administracyjno-Gospodarczy Nr 1529-91-162 cz. 7 — dział 5 — rozdział 19

OPŁATA POCZTOWA UISZCZONA RYCZAŁTEM

(miejsce na adres odbiorcy)

Adres zwrotny: Warszawa, ul. Krucza 24/26

Druk. LSW. W-wa. Zam. 43c z dnia 18.II.56 r. Pap. druk. kl. V 70 g. A1. Nakład 4.000 egz. B-7-22425